

Vapaa-ajanasuminen Asikkalassa

LAB-ammattikorkeakoulu

Tradenomi (AMK), liiketalouden ja logistiikan koulutusohjelma

2023

Heidi Kiuru

Tiivistelmä

Tekijä Kiuru, Heidi	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 47	Valmistumisaika 2023
Työn nimi Vapaa-ajanasuminen Asikkalassa		
Tutkinto Tradenomi (AMK)		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry, Asikkalan kunta		
Tiivistelmä <p>Tämä opinnäytetyö toteutettiin Asikkalan vapaa-ajan asukasyhdistyksen ja Asikkalan kunnan, joiden yhteistyökumppanina toimi Järvi-Hämeen Osuuspankki, toimeksiantosta, ja sen tavoitteena oli selvittää Asikkalan alueen vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyyttä vapaa-ajanasumiseensa ja asukkaiden merkitystä alueen palveluiden käyttäjinä. Toimeksianto tarjosi mahdollisuuden syventyä vapaa-ajanasumiseen ja tuottaa uutta tietoa Asikkalan alueen vapaa-ajanasumisesta. Tilastojen valossa voidaan arvioida Asikkalassa olevan yli kaksinkertainen määrä vapaa-ajanasukkaita verrattuna kunnassa vakituisesti asuviin. Vapaa-ajanasukkailla on siis suuri merkitys kunnalle ja alueen palveluiden tarjoajille.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä käytettiin pääosin kvantitatiivista menetelmää, mutta toteutus sisälsi myös kvalitatiivisia piirteitä. Tutkimuksen aineisto kerättiin sähköisen kyselyn avulla 8.5.-24.7.2022 ja vastauksia saatiin 131 kappaletta. Tutkimustiedon avulla on tarkoitus saada uutta tietoa Asikkalan alueen vapaa-ajanasumisesta ja kerätä vertailupohjaa seuraavaan Asikkalan alueen vapaa-ajanasukastutkimukseen. Kattavamman käsityksen saamiseksi Asikkalan vapaa-ajanasumisesta, sitä verrataan myös laajemmin Suomessa vallitsevaan tilanteeseen, esimerkiksi käyttämällä vertailukohtana Mökki-Barometri 2021 -tutkimusta.</p> <p>Tulosten perusteella vapaa-ajanasukkaat ovat kokonaisuutena tyytyväisiä vapaa-ajanasumiseensa ja arvioivat alueen palvelutarjonnan vastaavan heidän tarpeitaan hyvin. Tärkeimmiksi asioiksi vapaa-ajanasumisen kannalta koetaan rauhallisuus ja luonnonläheisyys, vapaa-ajanasunnon sijainti ja kauppapalvelut. Myös toimivat tietoliikenneyhteydet koetaan vapaa-ajanasumisessa tärkeäksi. Vapaa-ajanasukkaat käyttävät alueen palveluita, mutta tuloksista on selvästi havaittavissa, että palveluiden käyttöä olisi mahdollista tehostaa. Alueelle myös kaivataan lisää palveluita, muun muassa remonttipalveluyrityksiä, ravintoloita sekä kulttuuri- ja liikuntapalveluita.</p>		
Asiasanat vapaa-ajanasuminen, mökkeily, vapaa-ajanasunto, kesämökki, vapaa-ajanasukas, palvelu, asiakaskokemus, asiakastyytyväisyys		

Abstract

Author Kiuru, Heidi	Type of Publication Bachelor's thesis	Published 2023
	Number of Pages 47	
Title of Publication Leisure time housing in the Asikkala area		
Name of Degree Bachelor's Degree Program in Business and Logistics		
Name, title, and organization of the client Asikkala's Leisure Time Residents Association, Municipality of Asikkala		
Abstract <p>The thesis was conducted at the commission of the Asikkala Leisure Residents Association and the municipality of Asikkala, aiming to examine the satisfaction of leisure residents in the Asikkala area and the significance of the residents as users of services. The commission provided a unique opportunity to delve into leisure housing and generate insights into the leisure housing in the Asikkala area. Existing statistics show that Asikkala has more than double the number of leisure residents compared to permanent residents of the municipality. Leisure residents are therefore of significant importance to the municipality and to the service providers in the area.</p> <p>The main method of research was a quantitative one, but there were also qualitative aspects in the questionnaire. The data for this study was collected by using an electronic survey. The questionnaire was published in the Webropol software and a total of 131 responses were received. The purpose of the research data is to obtain data on leisure housing in the Asikkala area and to gather a basis for comparison with the next survey of leisure residents in the area. To obtain a more comprehensive understanding of Asikkala's leisure housing, it is also compared more extensively with the situation prevailing in the rest of Finland.</p> <p>Based on the results, leisure residents in the Asikkala area are satisfied or very satisfied with their leisure housing as a whole and estimate that the service offering in the area meets their needs well. According to the survey, the most important themes in terms of leisure housing are tranquility and the surrounding nature, the location of the holiday home, and shopping services. Functional telecommunications connections are also considered important in leisure housing. Leisure residents use the services in the area, but the results clearly show that the use of services could be more efficient. There is also a need for more services, such as renovation services, restaurants, and cultural and sports services.</p>		
Keywords leisure time living, leisure time apartment, summer cottage, leisure resident, service, customer experience, customer satisfaction		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Vapaa-ajanasuminen.....	3
2.1	Vapaa-ajanasumisen määritelmiä.....	3
2.2	Vapaa-ajanasumisen nykytila.....	4
2.3	Vapaa-ajanasukkaat palveluiden käyttäjinä.....	8
3	Asiakastyytyväisyys ja -kokemus.....	11
3.1	Asiakastyytyväisyyden ja -kokemuksen määritelmiä.....	11
3.2	Vapaa-ajanasukkaan asiakaskokemus ja -tyytyväisyys.....	12
4	Asikkalan vapaa-ajanasumisen tutkimus.....	14
4.1	Toimeksiantajien esittely.....	14
4.2	Tutkimusmenetelmä ja -kysymykset.....	16
4.3	Kyselylomakkeen laadinta.....	17
4.4	Kyselyn tulosten analysointi ja tulkinta.....	19
5	Asikkalan vapaa-ajanasumisen tutkimuksen tulokset.....	20
5.1	Vastaaajien taustatiedot.....	20
5.2	Tulokset Asikkalan alueen palveluista.....	23
5.3	Näkemyksiä Asikkalan alueen palveluiden kehittämiseksi.....	31
5.4	Tulokset ja näkemyksiä Asikkalan vapaa-ajanasukkaiden yhdistyksestä.....	33
6	Yhteenveto ja pohdinta.....	36
6.1	Johtopäätökset.....	36
6.2	Tutkimuksen pätevyys, luotettavuus ja objektiivisuus.....	40
6.3	Pohdintaa työn toteutuksesta.....	41
	Lähteet.....	45

Liitteet

Liite 1. Saatekirje Asikkalan kunnan tiedotuslehdessä Kesäposti 2022

Liite 2. Kysely Asikkalan vapaa-ajanasukkaille 2022

1 Johdanto

Vapaa-ajanasuminen, monille tutummin tunnettuna mökkeily, on merkittävä osa kansallista elämäntapaa ja kulttuuriperintöämme. Yli puolen suomalaisista on arvioitu viettävän säännöllisesti aikaa vapaa-ajanasunnolla. Viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana mökkien määrä on viisinkertaistunut mökkirakentamisen ja maaseudun olemassa olevan rakennuskannan muuttamisen mökkikäyttöön ollessa kiivaimmillaan 1980-luvulla. (Pitkänen ym. 2015, 146.) Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2022 lopussa kesämökkejä oli jo yli puoli miljoonaa, tarkemmin 509 652 kappaletta (Tilastokeskus 2023a).

Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry ja Asikkalan kunta, yhteistyökumppaninaan Järvi-Hämeen Osuuspankki, etsivät alkuvuodesta 2022 LAB-ammattikorkeakoulusta tekijää vapaa-ajanasukkaiden kyselytutkimukselle. Vapaa-ajanasuminen on ilmiönä Suomessa suosittua, aiheena jatkuvasti ajankohtainen sekä ollut viimeisenä parina vuosikymmenenä kasvavasti ja monipuolisesti tutkimuksen kohteena. Lähtökohtana tälle tutkimukselle voidaan pitää aiemmin Hartolan kunnalle tehtyjä vapaa-ajanasumisen kyselytutkimuksia, joiden innoittamana toimeksiantajat lähtivät selvittämään mahdollisuutta kyselytutkimuksesta myös Asikkalan vapaa-ajanasukkailla. Toteutettu tutkimus tarkastelee vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyyttä vapaa-ajanasumiseensa sekä vapaa-ajanasukkaiden merkitystä alueen palveluiden käyttäjinä.

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää Asikkalan kunnan alueen vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyyttä sekä vapaa-ajanasumiseensa ja asukkaiden merkitystä alueen palveluiden käyttäjinä. Vastaavan kaltaista tutkimusta alueelle ei ole aiemmin tehty, joten tutkimustieto tulee tuottamaan uutta tietoa Asikkalan alueen vapaa-ajanasumisesta ja tullee myös tukemaan alueen kehittämistä.

Opinnäytteessä selvitetään vastauksia tutkimuksen kysymyksiin:

- Kuinka tyytyväisiä Asikkalan kunnan alueen vapaa-ajanasukkaat ovat vapaa-ajanasumiseensa?
- Mikä merkitys Asikkalan kunnan alueen vapaa-ajanasukkailla on alueen palveluiden käyttäjinä?

Tutkimusmenetelmänä käytettiin pääosin kvantitatiivista menetelmää, mutta toteutus sisälsi myös kvalitatiivisia piirteitä. Tiedonkeruussa hyödynnettiin Webropol-ohjelman sähköistä kyselyä ja vastauksia saatiin lopulta 131 kappaletta. Tutkimustiedon avulla on tarkoitus saada uutta tietoa Asikkalan alueen vapaa-ajanasumisesta ja kerätä vertailupohjaa seuraavaan Asikkalan alueen vapaa-ajanasukastutkimukseen. Koska aiempaa alueen vertailupohjaa ei ole käytettävissä, laajemman näkökulman saamiseksi Asikkalan vapaa-

ajanasumisen ilmentymistä verrataan myös Suomessa yleisesti vallitsevaan tilanteeseen, esimerkiksi tekemällä vertailua Mökkibarometri 2021 -tutkimukseen.

Opinnäytteessä käsitellään ensimmäisenä vapaa-ajanasumista Suomessa avaten aiheen määritelmiä sekä tutustuen vapaa-ajanasumisen nykytilaan Mökkibarometri 2021 -tulosten avulla, tarkastellen Tilastokeskuksen vapaa-ajanasumisen tunnuslukuja ja tutkien vapaa-ajanasukkaita palveluiden käyttäjinä. Kolmannessa luvussa tarkastellaan asiakastytyvyyden ja -kokemuksen määritelmiä sekä vapaa-ajanasukkaan tyytyväisyyttä ja kokemusta. Työn neljännessä luvussa esitellään toimeksiantajat sekä heidän yhteistyökumppaninsa sekä tutustutaan lähemmin työn tutkimusmenetelmään sekä kyselyn laatimiseen ja toteuttamiseen.

Opinnäytteen viidennessä luvussa avataan tutkimustulokset, joista selviää, että Asikkalan alueen vapaa-ajanasukkaat ovat pääosin tyytyväisiä vapaa-ajanasumiseensa kokonaisuutena. Tuloksissa enemmistö vastaajista arvioi myös Asikkalan alueen palvelutarjonnan vastaavan heidän tarpeitaan hyvin. Vapaa-ajanasukkaat käyttävät Asikkalan alueen palveluita, mutta tulosten perusteella on havaittavissa, että vapaa-ajanasukkaat voisivat käyttää palveluita enemmän. Alueelle myös kaivataan lisää palveluita, muun muassa remonttipalveluyrityksiä, ravintoloita sekä kulttuuri- ja liikuntapalveluita. Luvussa esitetään myös saatua avointa palautetta, joista tuloksiin on koottu näkemyksiä niin Asikkalan alueen palveluista kuin Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:stä.

Opinnäytteen lopuksi, luvussa kuusi, vedetään yhteen tutkimuksen tärkeimpiä havaintoja, vastataan tutkimuskysymyksiin ja esitetään toimeksiantajille kehitysehdotuksia Asikkalan alueen vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyyden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Lisäksi luvussa tarkastellaan tutkimuksen pätevyyttä, luotettavuutta ja objektiivisuutta sekä pohditaan opinnäytteen toteutusta, jonka yhteydessä esitetään kehitysehdotuksia mahdollisiin tuleviin tutkimuksiin Asikkalan vapaa-ajanasumisesta.

2 Vapaa-ajanasuminen

2.1 Vapaa-ajanasumisen määritelmiä

Vapaa-ajanasumisen eli mökkeilyn historian alkuvaiheet sijoittunevat jo muinaisen Rooman ajoille. Monipaikkainen asuminen on siis mitä ilmeisemmin ollut ihmisille mieluisaa läpi antiikin nykyyhistoriaan saakka. Mökkeilyä vapaa-ajan viettomuotona voidaan pitää erityisesti kaupungistuneiden yhteiskuntien tuottamana ilmiönä, joka vastaa ihmisten tarpeeseen hakea vastapainoa kaupunkiasumiselle ja kaupungissa elämiseen. Mökkeilyn avulla ihmiset saavat vapauden tehdä vapaa-aikanaan haluamiansa ja tärkeiksi kokemiaan asioita. (Alasuutari & Alasuutari, 2010; Pitkänen, 2011, Vepsäläinen 2017, 3 mukaan.)

Tilastokeskuksen (2016) määritelmän mukaisesti kesämökiksi eli vapaa-ajanasunnoksi luetaan kiinteästi sijaintipaikalleen rakennettu vapaa-ajan asuinrakennus tai asuinrakennus, jonka käyttötarkoitus on loma- tai vapaa-ajanasunto. Tähän rakennuskantaan ei lueta kuuluvaksi lomakyläiden rakennuksia, siirtolapuutarhamökkejä tai liiketoimintaan käytettäviä lomamökkejä. Suomea kuvataan tuhansien järvien maaksi ja voitaneen todeta, että sekä vesistöjemme rannoilla että kuivalla maalla on myös tuhansittain kesämökkejä. Varmasti suurella osalla suomalaisista on henkilökohtaisia kokemuksia mökkeilystä vapaa-ajalla. Pitkään käytössä ollut termi mökkeily tai kesämökkeily on yhä käytössä, mutta vuosien varrella mökkeilyn muuttuneet tarpeet ja muodot ovat tuoneet laajempaan käyttöön termin vapaa-ajanasuminen. Tämän lisäksi puhutaan loma- tai kakkoskodeista ja kakkosasunnoista. Aiempina vuosikymmeniä usein vaatimattomat kesänviettopaikat ovat enenevässä määrin ympäri vuoden käytössä olevia vapaa-ajanviettimisen paikkoja. (Pitkänen ym. 2015, 146–147.) Tässä opinnäytteessä käytetään termejä vapaa-ajanasukas ja mökkiläinen tai mökkeilijä synonyymeina. Samoin termejä vapaa-ajanasunto, mökki tai kesämökki käytetään synonyymeina.

Suomen Verohallinto määrittelee rakennuksen käyttötarkoituksen, koska se vaikuttaa kiinteistöveroprosenttiin. Tiedot Verohallinto saa Digi- ja väestövirastolta ja se tarkastelee tilannetta vuoden alun tilanteen mukaan. Vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen kiinteistöveroprosentti on pienempi kuin vapaa-ajanasunnon. (Verohallinto 2023a.) Kiinteistöt, myös vapaa-ajanasunnot, arvostetaan kiinteistöverotuksessa Verohallinnon päätösten mukaisesti. Rakennukset arvostetaan rakennustyypeittäin, joka määräytyy kunkin rakennuksen ominaisuustietojen mukaan. Näin ollen yksinomaan tosiasiallinen käyttötarkoitus ei vaikuta rakennustyyppin määrittelyyn. Vapaa-ajanasunnolla tarkoitetaan pääasiallisesti vapaa-ajanviettoon tarkoitettua rakennusta, mutta verotukseen vaikuttavat muun muassa

onko vapaa-ajanasunto rinnastettavissa pientaloon, vapaa-ajanasunnon pinta-ala, sen talviasuttavuus ja varustelu. (Verohallinto 2023b.)

2.2 Vapaa-ajanasumisen nykytila

Mökkibarometri 2021

Maa- ja metsätalousministeriön alainen saaristoasiain neuvottelukunta loi mökkeilyä ja vapaa-ajanasumisen kehittämistä varten mökkeilyä koskevan tutkimuksen, Mökkibarometrin. Tutkimus, joka toteutettiin vuoden 2021 aikana, oli neljäs Mökkibarometri. Tämä nyt jo vakiintunut ja kansainvälisestäkin tarkasteltuna ainoalaatuinen seurantatutkimus tähtää vapaa-ajanasumisen kehittämisen lisäksi monipuoliseen vapaa-ajanasumisen tarkasteluun sekä selvittämään ilmiöitä ja asioita, joita ei vapaa-ajanasumisesta ole rekisteröity. Tällaisia ovat esimerkiksi tiedot vapaa-ajanasuntojen todellisesta käytöstä ja käyttäjistä sekä niiden varustukseen liittyvät asiat. (Voutilainen ym. 2021, 11.)

Mökkibarometri 2021 -kyselytutkimuksen vastaajiksi valittiin väestötietojärjestelmästä satunnaisella otannalla 5000 18–79-vuotiasta vapaa-ajanasunnon henkilöomistajaa. Valitut vastaajat käyttävät vapaa-ajanasuntoaan loma-asuntona ja heillä on myös vakinainen osoite Suomessa. Puolella tutkimukseen valituista vastaajista vapaa-ajanasunto sijaitsi samassa kunnassa kuin vakituinen asunto ja puolella taas vapaa-ajanasunto sijaitsi eri kunnassa kuin vakituinen asunto. Kysely toteutettiin kotitalouskohtaisesti poimimalla vastaajaksi yksi henkilö kutakin vapaa-ajanasuntoa kohden. Mikäli kyselyyn poimitulla kotitaloudella oli omistuksessa enemmän kuin yksi vapaa-ajanasunto, vastaajia ohjeistettiin vastaamaan kyselyyn sen vapaa-ajanasunnon osalta, jossa vietetään eniten aikaa. Kyselytutkimuksen vastausaste oli 25,5 prosenttia, joka poikkesi merkittävästi edeltävästä, Mökkibarometri 2016, tutkimuksesta, jonka vastausaste oli 50,4 prosenttia vastaavalla otoskoolla. Suuri ero kyseluiden välillä johtunee pitkälti kyselyiden erilaisella toteutustavalla. Aiempi, vuoden 2016, kyselyn toteutus oli paperinen kysely, jossa vastaajia muistutettiin kahdesti. Mökkibarometri 2021 taas toteutettiin kokonaisuudessaan sähköisenä kyselynä ja vastaajia muistutettiin kerran. (Voutilainen ym. 2021, 11–12, 24.)

Ensimmäistä kertaa sähköisesti toteutettu kysely haki vastauksia vapaa-ajanasuntojen ominaispiirteisiin, niiden käyttöön ja mahdollisiin muutoksiin. Kyselyssä kartoitettiin myös vapaa-ajanasuntojen lähiympäristöä ja saavutettavuutta. Lisäksi tarkasteltiin vapaa-ajanasukaiden suhdetta mökkikuntaan sekä vapaa-ajanasumiseen liittyvien tavaroiden ja palveluiden saavutettavuutta ja käyttöä kunnassa. Keskeistä toistuvasti toteutettavassa tutkimuksessa on lisäksi saatujen tulosten vertaaminen aiempien Mökkibarometriä tuloksiin ja

muodostaa näin jatkuvaa kuvaa vapaa-ajanasumisen kehitymisestä kokonaisuudessaan. (Voutilainen ym. 2021, 11.)

Mökkibarometri 2021 –tutkimuksen tulokset antavat viitteitä vapaa-ajanasumisen edelleen kasvavasta trendistä. Suomea voidaan kansainvälisesti vertaillen pitää vahvana vapaa-ajanasumisen ja mökkeilyn maana. Kuvio 1 kokoaa tutkimuksen kaikkiaan 1 275 vastaajan vastauksista kuvan sekä mökkien että mökkeilijöiden määrästä. Mökkejä, joita vapaa-ajanasuntoinaan käyttää 2,4–2,9 miljoona mökkeilijää, arvioidaan olevan jopa 608 000. Toistuvasti vapaa-ajanasuntoa käyttäviä henkilöitä oli Mökkibarometri 2021 -tulosten mukaan keskimäärin 4,7 mökkiä kohden. Kuviosta 1 nähdään myös suosituimmat mökkeilyn maakunnat, Varsinais-Suomi, Etelä-Savo ja Pirkanmaa, joiden mökkien lukuja tarkastellaan myöhemmin tässä luvussa. (Valtioneuvosto 2021.)

Kuvio 1. Mökkien ja mökkeilijöiden määrä (Valtioneuvosto 2021)

Tutkimuksen tuloksien mukaan, noin kolmannes vapaa-ajanasunnoista soveltui ympärivuotiseen käyttöön, 56 prosenttia kolmen vuodenajan käyttöön ja 15 prosenttia ainoastaan kesäajan käyttöön. Verrattuna aiempaan, Mökkibarometri 2021 antoi selviä viitteitä, että vaikkakin vapaa-ajanasuntojen koko neliömetreissä mitaten on pysynyt samana, mökkien varustetaso on noussut ja on yhä nousussa. Tästä voidaan vetää johtopäätös, että suomalaisista kesä- ja vapaa-ajanasunnoista pidetään huolta. Jo aiemmat Mökkibarometri-tutkimukset ovat antaneet tietoa siitä, että lähes kaikissa vapaa-ajanasunnoissa on käytössä jokin

lämmitysmuoto, mutta aiempaan verrattuna peruslämmön pitäminen päällä myös talvikuu-kausina on noussut jopa 40 prosenttiyksiköllä. (Voutilainen ym. 2021, 77–79.)

Mökkibarometri 2021 -tulosten mukaan keskimääräinen vapaa-ajanasunnolla vietetty vuorokausimäärä onkin kasvanut merkittävästi. Käyttövuo-rokausien määrä on kasvanut vuoden 2016 tulosten 79 vuorokaudesta 103 vuorokauteen vuoden 2021 Mökkibarometrin tuloksissa. Näiden kahden Mökkibarometrin tuloksia verratessa on nähtävissä myös voimakas, 36 prosenttiyksikön kasvu etätyön tekemisessä niiden osalta, joille etätyön teko oli mahdollista. (Valtioneuvosto 2021.) Toki on hyvä huomioida, että viimeisin Mökkibarometri toteutettiin koronapandemian aikana ja pandemian aiheuttama nopea ja voimakas etätyön kasvu on varmasti näkynyt myös vapaa-ajanasumisessa. Miten nopeasti muuttunut etätyö tulee pitkällä aikavälillä muuttamamaan koko etätyön kulttuuria, etätyötä vapaa-ajanasunnoilta tai työssä käymiseen sieltä, tullaan näkemään vasta myöhemmin. (Voutilainen ym. 2021, 58, 60.)

Vuoden 2021 Mökkibarometrin tuloksista selviää vapaa-ajanasukkaiden palveluiden etään-tyneen entisestään verrattuna aiemmin toteutettuihin Mökkibarometreihin. Kuitenkin tutki-mus osoitti, että saatavilla oleviin ja käytettyihin palveluihin ollaan suhteellisen tyytyväisiä. Julkisen liikenteen palveluihin oltiin eniten tyytymättömiä. (Voutilainen ym. 2021, 67–68.) 55 prosenttia ulkokuntalaisista vapaa-ajanasukkaista vastasi hankkivansa vähintään kerran viikossa päivittäistavaransa eli elintarvikkeet, juomat ja taloustavarat vapaa-ajanasunnolle sen sijaintikunnan kaupasta. Muihin palveluihin tai tavaroihin arvioitiin käytettävän vuosita-solla 663 euroa ja vapaa-ajanasunnon rakentamisen ja kunnostamisen kulujen arvioitiin olevan 3 500 euroa vuodessa. (Valtioneuvosto 2021.)

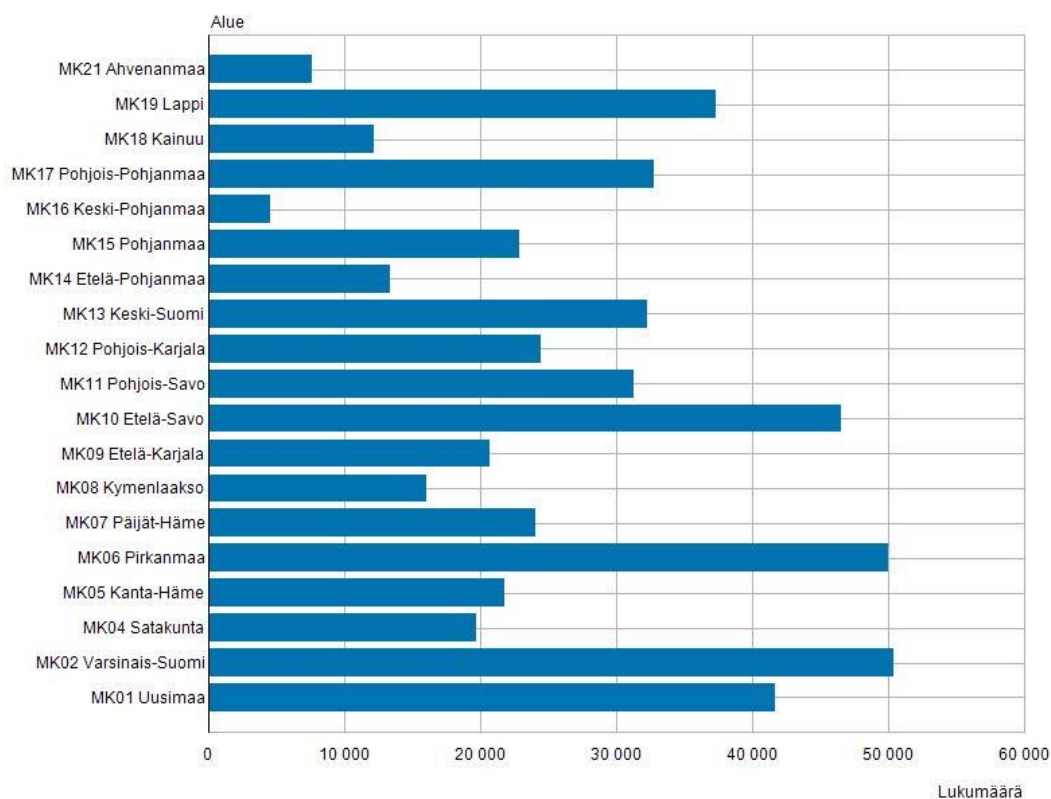
Mökkibarometrin kyselyn tuloksista voidaan arvioida, että seuraavan kolmen vuoden aikana lähes 40 prosentilla vapaa-ajanasunnoista käyttö tulee lisääntymään. Vapaa-ajanasunnon omistaminen oman kotikunnan ulkopuolelta on lisääntynyt ja näin ollen useiden mökkikun-tien asukasluku tulee monikertaistumaan kausiasukkaiden vuoksi. (Valtioneuvosto 2021.) Voidaan siis olettaa, että mökkeilyn suosion yhä kasvaessa, sillä tulee olemaan monia ja merkittäviä vaikutuksia mökkikuntiin. Esimerkiksi monipuolisten palveluiden saatavuutta ja helppoa tavoitettavuutta vapaa-ajanasukkaille olisi varmasti useissa kunnissa ja alueiden yrityksissä ja toimijoiden keskuudessa syytä pohtia.

Vapaa-ajanasumisen tunnuslukuja

Tilastokeskuksen mukaan Suomessa oli vuonna 2022 yhteensä 509 652 kesämökkiä (Ti-lastokeskus 2023a). Vapaa-ajanasuntojen vuosittainen kannan kasvu on Tilastokeskuksen mukaan hidastunut viime vuosien aikana. Kasvun ollessa noin 1 900 kesämökkiä vuosita-solla, on 2020-luvun alkuvuosina mökkikannan kasvu ollut noin 700 mökkiä vuodessa. Koko

maahan vuosien 2020–2022 kuluessa vapaa-ajanasuntoja valmistui kaikkiaan 6 675 kappaletta, joista 41 kappaletta valmistui Asikkalan alueelle. (Tilastokeskus 2023c.)

Kuviosta 2 nähdään mökkien jakautuminen maakunnittain Suomessa. Taulukon mukaan voidaan todeta kolmeksi suurimmaksi vapaa-ajanasumisen maakunniksi kesämökkien määrän mukaan tarkasteltuna Varsinais-Suomi (50 407), Pirkanmaa (49 982) ja Etelä-Savo (46 518). Täten reilu neljännes, noin 28 prosenttia, kaikista mökeistä sijaitsi näissä kolmessa maakunnassa. Pienilukuisimmiksi jäävät Ahvenanmaan (7 590) ja Keski-Pohjanmaan (4 561) maakunnat.

Kuvio 2. Mökkien jakautuminen Suomessa (Tilastokeskus 2021)

Kuntakohtaisesti tarkasteltuna runsaslukuisimmat mökkikunnat olivat Kuopio (10 496), joka sijaitsee Pohjois-Savon maakunnassa ja Mikkeli (10 222), joka on Etelä-Savon maakuntakeskus. Asikkalan kunnassa, joka sijaitsee Päijät-Hämeen maakunnassa, kesämökkien määrä oli Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2022 4 037 mökkiä. (Tilastokeskus 2023b.)

Mökkien ja vapaa-ajanasukkaiden suhdetta kunnassa vakituisesti asuvien määrään vertailaan tarkemmin luvussa 4.1 Toimeksiantajien esittely.

2.3 Vapaa-ajanasukkaat palveluiden käyttäjinä

Tässä työssä vapaa-ajanasukkaiden käyttämillä palveluilla tarkoitetaan niin julkisia, kunnan tarjoamia maksuttomia ja maksullisia palveluita kuin yksityisten tarjoamia palveluita. Kunnat järjestävät palveluita, joista iso osa on määritelty lakisääteisiksi. Kunnat voivat ottaa hoitaakseen myös muita itsehallinnollisia tehtäviä, jotka usein liittyvät asumiseen, työllisyyteen tai talouteen. (Valtiovarainministeriö b.) Sosiaali- ja terveystieteiden palveluista sekä pelastustoimen tehtävien järjestämisestä, joista kunnat vastasivat vuoden 2022 loppuun saakka, ovat alkuvuodesta 2023 lähtien vastanneet hyvinvointialueet, joita Suomessa on yhteensä 21. Myös hyvinvointialueiden tehtävistä säädetään laissa. (Valtiovarainministeriö a.) Näistä lakisääteisistä tai muista palveluista muun muassa kulttuuri-, kirjasto- ja liikuntapalvelut tai ympäristöpalvelut ovat julkisia palveluita, joita myös kuntien vapaa-ajanasukkaat oletettavasti käyttävät. Yksityisten tarjoamia palveluita, joita vapaa-ajanasukkaat oletettavasti yleisesti käyttävät, ovat muun muassa päivittäistavarakaupat, kahvila- ja ravintolapalvelut tai erilaiset mökkitalokari- tai huoltopalvelut.

Vapaa-ajanasukkailla ja mökkeilyllä on niin kunnille kuin laajasti koko suomalaiselle yhteiskunnalle merkittävä vaikutus taloudellisesti tarkasteltuna. Taulukossa 1 nähtävien laskelmien perustana ovat loma-asuntokannan arviointitutkimus ja mökkeilyn talous- ja työllisyysvaikutusten arviointitutkimus ja siitä on nähtävissä, että kokonaisuudessa Suomessa mökkeilyyn kulutetaan vuositasalla rahaa 8,6 miljardia euroa. Rakentamiseen, korjaukseen ja kiinteistökauppoihin kulutetaan 2,62 miljardia euroa vuositasalla ja päivittäistavarahankintoihin ja palveluihin 2,67 miljardia euroa. (Rakennustutkimus RTS Oy.)

Rakentaminen, korjaus ja kiinteistökaupat	2,62 mrd. euroa
Päivittäistavarahankinnat ja palvelut	2,67 mrd. euroa
Mökkimatkojen kustannukset	1,73 mrd. euroa
Verot ym. maksut	0,61 mrd. euroa
Kestokulutustavarahankinnat	0,95 mrd. euroa
Yhteensä	8,6 mrd. euroa

Taulukko 1. Merkittävät mökkeilyn talousvaikutukset (Rakennustutkimus RTS oy)

Mökkibarometri 2021 -tutkimuksen tuloksista ilmeni, kuten luvussa 2.2 mainittiin, että 55 prosenttia ulkokuntalaisista vapaa-ajanasukkaista hankkii vähintään kerran viikossa päivittäistavaransa eli elintarvikkeet, juomat ja taloustavarat vapaa-ajanasunnolle mökkikunnassa sijaitsevasta kaupasta. Muita tavaroita, joihin tutkimuksessa luettiin muun muassa rakennustarvikkeet, koneet, polttoaine, kalusteet ja harrastusvälineet, ilmoitti vapaa-ajanasunnon sijaintikunnasta hankkivansa 41 prosenttia ja hankintoja tehtiin 1–3 kertaa kuussa. Päivittäistavaroihin vastaajat arvioivat käyttäneensä keskimäärin 30 euroa vapaa-ajanasunnolla vietettyä päivää kohden. Muihin palveluihin tai tavaroihin arvioitiin käytettävän vuositasolla 663 euroa ja vapaa-ajanasunnon rakentamisen ja kunnostamisen kulujen arvioitiin olevan 3 500 euroa vuodessa. (Voutilainen ym. 2021, 72–74.)

Saaristoasiain neuvottelukunnan teettämän tutkimuksen, Mökkiläiset kuntapalvelujen käyttäjinä, tarkoituksena oli saada kuvaa vapaa-ajanasukkaiden kunnallisten palvelujen käytöstä ja tästä aiheutuvista kustannuksista kunnille. Asikkalan kunta oli tutkimuksen yksi 14 tutkimukseen osallistuneista kunnista. Raportista ilmenee kuntien merkittävä palveluiden tarjonnan määrä vapaa-ajanasukkaille. Tärkeimpiä kuntien tarjoamia palveluita ovat perusterveydenhuollon päivystys, jätehuolto, rakennusvalvonta ja -neuvonta sekä kulttuuri-, liikunta- ja kirjastopalvelut. Myös pelastuspalveluiden toimivuus on huomattavan tärkeää. (Saaristoasiain neuvottelukunta 2006, 15, 55.) Huomioitavaa on, että sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastuspalvelut käsitetään tässä kunnallisina palveluina, koska tutkimus on tehty ennen vuotta 2023, jolloin hyvinvointialueiden toiminta alkoi.

Mökkiläiset kuntapalvelujen käyttäjinä -tutkimuksesta saatujen tulosten mukaan arvioitiin ulkokuntalaisten vapaa-ajanasukkaiden koko maassa käyvän noin 300 000 kertaa mökkikuntansa kirjastossa, eri kulttuuritapahtumissa ja liikuntapaikoissa. Useimmin käytettyjä kuntapalveluita olivat kulttuuripalvelut, rakennustarkastus, päivystysvastaanotto ja kirjasto. (Saaristoasiain neuvottelukunta 2006, 32–33.) Tutkimuksen tulokset osoittivat lisäksi ulkokuntalaisten mökkiläistalouksien ostojen olevan Asikkalan kunnassa keskimäärin 7,3 miljoonaa euroa vuodessa (Saaristoasiain neuvottelukunta 2006, 46).

Teetetystä tutkimuksesta ilmenee vapaa-ajanasukkaiden aiheuttavan kunnille kustannuksia, joista suurimmat tulevat pelastustoimesta, kirjastosta, liikenneväylistä ja yhdyskuntatekniikasta sekä elinkeinoelämästä, muun muassa matkailun edistämisestä. Vapaa-ajanasukkaat kuitenkin tuovat kunnille myös tuloja veroina ja muina maksutuloina. Suurin osa vapaa-ajanasunnoista sijaitsee kunnissa, jotka hyötyvät valtionosuusjärjestelmään sisältyvästä verotulojen tasauksesta, joten tämä huomioon ottaen, kuntien menot vapaa-ajanasumiseen ovat suuremmat kuin siitä saatavat tulot. (Saaristoasiain neuvottelukunta 2006, 32–33, 9.)

Mökkibarometrissa todetaan vapaa-ajanasumiseen liittyvän palveluiden ja tavaroiden hankintojen taloudellisten ja myös työllistävien vaikutusten kunnalle ja lähialueelle riippuvan alueen vapaa-ajanasuntojen määrästä ja luonnollisesti myös kunnasta tai alueelta hankittujen palveluiden ja tavaroiden osuudesta (Voutilainen ym. 2021, 75). Vapaa-ajanasumisen työllisyysvaikutuksen, joka on laskettu kansantalouden tilinpidon ostovoimakorjatuilla työllistämiskertoimilla, käytetyistä euroista on arvioitu olevan yhtä vapaa-ajankiinteistöä kohden noin 12 000 euroa ja 0,15 työpaikkaa (Rakennustutkimus RTS Oy).

Taulukkoon 2 on koottu tässä työssä tarkastelluista tutkimuksista, Mökkibarometri 2021 ja Mökkiläiset kuntapalvelujen käyttäjinä, esiin nostettuja palveluita havainnollistamaan vapaa-ajanasukkaita palveluiden käyttäjinä. Huomioitavaa on, että sosiaali- ja terveystaloudet käsitetään tässä kunnallisina palveluina, koska tutkimukset on tehty ennen vuotta 2023, jolloin hyvinvointialueiden toiminta alkoi. Mökkibarometri 2021 -sarakeeseen on kirjattu myös pistekeskisarvot, vastausasteikon ollessa 1-5 (erittäin tyytymätön - erittäin tyytyväinen), tutkimukseen osallistuneiden tyytyväisyydestä palveluihin vapaa-ajanasunnon lähialueella. Taulukosta 2 nähdään, että palvelut, joita mainituissa tutkimuksissa on tutkittu, ovat hyvin yhteneväisiä. Ainoastaan tietoliikenneyhteyksiin ja venelaitureihin liittyvät kysymykset tutkimuksissa ovat teemoja, joita ei esiinny molemmissa tutkimuksissa.

Mökkibarometri 2021	Mökkiläiset kuntapalvelujen käyttäjinä (2006)
Vapaa-aika ja harrastaminen (kulttuuritilaisuudet, liikuntapaikat ja mahdollisuudet, kirjastopalvelut, metsästysmahdollisuudet, kalastusmahdollisuudet) (3,9)	Vapaa-aika ja harrastaminen (kirjastopalvelut, liikuntapalvelut, kulttuuritapahtumat, museot, kansalaisopisto, urheilukilpailut)
Kaupat ja ravintolat (erikoisliikkeet, ravintolapalvelut, päivittäistavarakauppojen valikoima) (3,7)	Kaupat ja ravintolat (erikoisliikkeet, ravintolapalvelut, päivittäistavarakaupat)
Tietoliikenneyhteydet (langaton internet ja puhe- linnyhteys) (3,9)	
Kunnalliset palvelut (kunnanvirasto, terveyskeskus, jätehuolto) (3,8)	Kunnalliset palvelut (terveyskeskus, kunnallinen eläinlääkäri, rakennustarkastus- ja neuvonta, jätehuolto)
Mökkitalkkaripalvelut (3,3)	Mökkitalkkaripalvelut
Taksipalvelut (3,4)	
Julkinen liikenne (2,7)	Julkinen liikenne
	Venelaiturit

Taulukko 2. Vapaa-ajanasukkaiden käyttämiä palveluita (mukailtu Voutilainen ym. 2021, Saaristoasiain neuvottelukunta 2006)

3 Asiakastyytyväisyys ja -kokemus

3.1 Asiakastyytyväisyyden ja -kokemuksen määritelmiä

Asiakastyytyväisyyden tutkiminen ja mittaaminen on vähintäänkin haasteellista, koska asiakkaan kokemaan asiakastilanteeseen liittyy paljon sellaista, jota on vaikea tutkimuksellisesti mitata. Usein asiakastyytyväisyys nähdään turhan teknisenä, vaikka se on ilmiönä monimutkainen. Se voi joskus syntyä ilman suuria ponnisteluja ja suunnitelmallisuutta, mutta useammin asiakastyytyväisyyden synnyttäminen vaatii suunnitelmallisuutta ja aikaa. Asiakastyytyväisyyden luominen on tuotetta tai palvelua tarjoavalle organisaatiolle kilpailukeino, joka voi parhaimmillaan antaa merkittävää kilpailullista etumatkaa. Tärkeää se on myös siksi, että tyytyväiset asiakkaat pysynevät asiakkaina ja lisäksi jakavat positiivisia kokemuksiaan muille. (Lahtinen ym. 1999, 64.) Voitaneen sanoa asiakastyytyväisyyden syntyvän asiakaslähtöisestä toimintatavasta, jonka tavoitteena on luoda asiakkaalle positiivinen asiakaskokemus. Asiakaskokemus on kaikkien niiden kohtaamisten, mielipiteiden ja tuntemusten summa, jonka asiakas muodostaa ollessaan vuorovaikutuksessa toimijan kanssa. Se on lopputulos koko siitä ketjusta, jonka asiakas kokee toimijan kanssa asioidessaan. On tärkeää ymmärtää asiakkaan olevan aina oman kokemuksensa asiantuntija. (Gerdt ym. 2016, 46, 159.)

Vasta viimeisimpinä vuosina on tunnistettu asiakkaan tunteiden olevan asiakaskokemuksen tärkein osa. Jokaisessa asiakastilanteessa ja jokaisessa ketjun vaiheessa, jonka asiakas kokee toimijan kanssa asioidessaan, syntyy tunne. Syntyvät tunteet vaikuttavat merkittävästi sekä asiakkaan päätöksiin että muistoihin, jotka asiakkaalle kokemuksesta jäävät mieleen. (Killström 2020, 9–10.) Tämän kaltaiset muistijäljet sekä tunteet, joita asiakaskokemuksesta jää, vaikuttavat asiakkaan käytökseen jatkossa ja esimerkiksi asiakasuskollisuus rakentuu näiden varaan. Toisaalta asiakkaalle syntyy usein jo ennen asiakuuden alkamista jokin kokemus, josta asiakaskokemus alkaa rakentua. Muun muassa organisaatioon liittyvät käsitykset ja mielikuvat muodostavat jo ennakkoon tiettyjä odotuksia ja nämä muokkaavat myös syntyvää asiakaskokemusta. Koko siinä ketjussa, jonka asiakas kokee, avainasemassa on hänelle välittyvä tunne, että hänestä ollaan kiinnostuneita ja hänestä välitetään. (Holma ym. 2021, 24–25.)

Mia Vepsäläisen kirjallisuuskatsauksessa mökkeilyn merkitys ulkomaalaisille matkailijoille ja vapaa-ajanasukkailla kuvataan mökkeilyn motiiveja, joiden on länsimaissa tutkitusti todettu olevan varsin yhtenevät. Motiivit liittyvät vapaa-ajanasumisen ympäristöön, mökkielämään, harrastusmahdollisuuksiin, identiteetin tai statuksen etsimiseen sekä juurille paluuseen. (Vepsäläinen 2017, 8.) Kaikki motiivit ovat vahvasti tunteisiin ja nostalgisuuteen

nojaavia, joten voitaneen todeta, että vapaa-ajanasumisessa tunteet ovat yhtä lailla tärkein osa asiakaskokemusta ja -tyytyväisyyttä.

Tässä tutkimuksessa tutkitaan Asikkalan kunnan alueen vapaa-ajanasukkaiden merkitystä alueen palveluiden käyttäjinä sekä asukkaiden tyytyväisyyttä vapaa-ajan asuinkuntaansa. Asiakastyytyväisyydellä tarkoitetaan asiakkaan, tässä tapauksessa vapaa-ajanasukkaan, asiakaskokemusta suhteessa niihin odotuksiin ja tarpeisiin, joita hänellä on. Koetut myönteiset asiakaskokemukset luovat asiakastyytyväisyyttä. (Hämäläinen ym. 2018, 133.) Asiakaskokemukseen vaikuttavat monet seikat aina palveluympäristöstä, palvelun tai tuotteen laatuun ja hinnoitteluun sekä jälkitoimien hoitamiseen saakka (Hämäläinen ym. 2018, 124–128).

3.2 Vapaa-ajanasukkaan asiakaskokemus ja -tyytyväisyys

Vepsäläisen (2017) mukaan mökkeily on ensisijaisesti vastapainoa arkielämälle ja siltä toivotaan normaalin arjen rutiinien katkaisemista ja usein yksinkertaisempaa sekä maanläheisempää elämäntapaa. Mökkeilyyn liitätetään usein mielikuvia rennommasta ja hitaasta elämäntyylistä, jossa ei ole arjen aikataulullisia paineita. Erityisesti suomalaiseen ajatukseen mökkeilyn sisällöstä kuuluvat maaseutumainen maisema, luonto ja vesistöt, sauna, rentoutuminen ja puuhastelu eli mökkiaskareet sekä irrottautuminen arjesta.

Adamiak ym. (2015, 23) toteavat vapaa-ajanasuntojen omistajuuden keskittyvän Suomessa vanhemmille ikäluokille, joihin kuuluu merkittävästi maalla syntyneiden ikäluokkaan kuuluvaa väestöä. Mökkeilyn suurta suosiota onkin usein selitetty tarpeella palata kotiseudulle vapaa-ajanviettoon. Tämä on aiheuttanut huolta, että kaupungistuneet sukupolvet eivät samalla tavoin kiinnostuisi vapaa-ajan viettämisestä mökkeillen. Adamiakin ym. tutkimuksen tulokset eivät kuitenkaan tukeneet tätä teoriaa, vaan nuoremmat sukupolvet näyttävät käyttävän vapaa-ajanasuntoa yhtä aktiivisesti kuin vanhemmatkin sukupolvet huolimatta vapaa-ajanasunnon mukavuuksien tasosta tai saatavilla olevista palveluista. Nuoremmilla sukupolvilla ei ole vanhempiin sukupolviin verrattavissa olevaa maalla asumisen kokemusta, mutta lapsuudesta saakka kertynyt kokemus vapaa-ajanasumisesta maalla tukee kuitenkin vapaa-ajanasumisen jatkuvuutta myös tulevaisuuden Suomessa.

Myös Ahlqvist (2009, 160–163) toteaa tutkimusten osoittaneen, että luonnonläheisyys, hiljaisuus, mahdollisuus omaan rauhaan, arjesta irtautuminen ja rentoutuminen ovat keskeisiä asioita, joita vapaa-ajanasumiselta odotetaan. Vapaa-ajanasuminen mahdollistaa itsenäisyyden ja itsensä toteuttamisen sekä edesauttaa yhteisöllisyyden syntyä, esimerkiksi suvun kesken, ja perinteiden siirtämistä sukupolvelta toiselle. Mökillä on mahdollista irtautua arjen kiireistä ja aikatauluista rentoutumalla rauhallisessa ympäristössä ja se tarjoaa tärkeää

vastapainoa kaupunki- ja työelämälle. Koska vapaa-ajanasuminen nähdään erityisesti vastapainona kaupunkielämälle, siltä myös odotetaan poikkeavuutta arkeen ja kaupunkielämään verrattuna. Näitä keskeisimpiä vapaa-ajanasumiseen merkitystä tuovia asioita, luonnonläheisyyttä, hiljaisuutta, rentoutumista ja autonomian pyrkimyksiä, voidaan nähdä kaipuuna perinteiseen maalaiselämään. Ahlqvist näkee kuitenkin vapaa-ajanasumisen myös osana nykyaikaista kulutuskulttuuria, jossa kyse on vapaa-ajanasukkaiden vaihtelunhalusta, elämishakuisuudesta ja identiteetin rakentamisesta enemmän kuin kaipuusta yksinkertaiseen maalaiselämään.

Vapaa-ajanasukkaan asiakaskokemus- ja tyytyväisyys vapaa-ajanasumiseen tai mökkialueen tarjoamiin palveluihin ja toimijoihin ei varmasti ole yksiselitteinen ja helposti mitattavissa, koska kukin vapaa-ajanasukas odottaa luonnollisesti omien tarpeidensa täyttymistä ja jokaisen odotukset ja kokemukset ovat ainutlaatuisia. Siinä, missä toinen vapaa-ajanasukas haluaa rentoutua mieluiten vilkkaassa kulttuuritarjonnassa, toinen tahtoo ainoastaan luonnon rauhaa ja hiljaisuutta. Voitaneen kuitenkin todeta, että onnistunutta asiakaskokemusta edesauttavat maiseman, luonnon ja vesistöjen kunnosta ja puhtaudesta huolehtiminen sekä monipuolisten palveluiden saavutettavuus helposti myös vapaa-ajanasunnon lähistöllä.

4 Asikkalan vapaa-ajanasumisen tutkimus

4.1 Toimeksiantajien esittely

Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry

Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry on 89 henkilön yhdistys, jonka toiminta-alueena on Asikkala ja sen ympäristökunnat (Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry 2021). Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on omalla toiminta-alueellaan valvoa vapaa-ajanasunnon tai -kiinteistön omistajien oikeudellisia, taloudellisia ja yhteiskunnallisia etuja sekä pyrkimällä mahdollisuuksiensa mukaan vaikuttamaan toiminta-alueensa asumisen ja elinkeinoelämän kehittämiseen. Lisäksi yhdistys edistää ja kehittää niin vapaa-ajanasumisen asumismuotoja kuin luonto-, ympäristö- ja kulttuuriarvojen suojelua. Yhdistys myös pyrkii toimillaan parantamaan asumisviihtyvyyttä ja vaikuttamaan elinympäristön laatuun toiminta-alueellaan Asikkalan ja sen ympäristökuntien alueella. (Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry 2018.)

Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n jäsenet saavat muun muassa monipuolisia neuvontapalveluita, etuja ja alennuksia yhteistyökumppaneilta sekä paikallistoimintaa. Yhdistys on sekä valtakunnallisten Omakotiliitto ry:n ja Vapaa-ajan asukkaiden liitto ry:n jäsenyhdistys, joten tätä kautta yhdistyksen jäsen on myös valtakunnallisen edunvalvonnan piirissä ja pääsee hyödyntämään näidenkin järjestöjen jäsenetuja. (Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry.)

Asikkalan kunta

Päijät-Hämeen maakunnan kunta, Asikkala, sijaitsee Vesijärven ja Päijänteen yhtymäkohdassa. Asikkalan kuntakeskus, Vääkso, sijaitsee kapealla kannaksella näiden kahden vesistön välissä. Kunta onkin tunnettu Vääksoyn kanavasta, joka mahdollistaa vesistöjen väliset siirtymät. (Asikkalan kunta a.)

Asikkalan kuntakortti ilmoittaa kunnan asukasluvuksi 8003 (Asikkalan kuntakortti 2023, 1.) Taulukosta 3 voidaan tarkastella Tilastokeskuksen avainlukuja Asikkalan kunnasta. Tilastojen valossa voidaan todeta kunnan väkiluvun olleen viime vuosina hienoisessa laskusuunnassa.

Asikkalan avainlukuja	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Väkiluku	8323	8248	8149	8083	8059	8033
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	0,4	-0,9	-1,2	-0,8	-0,3	-0,3
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %	14,1	14,2	14,2	13,7	13,3	13,3
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	55,7	54,7	53,6	53,3	52,7	52,4
Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %	30,1	31,1	32,2	33,0	34,0	34,3

Taulukko 3. Asikkalan avainlukuja 2016–2021 (Tilastokeskus 2021)

Mökkibarometri 2021 -kyselyn tulosten perusteella vapaa-ajanasuntoa toistuvasti käyttäviä on keskimäärin 4,7 vapaa-ajanasunto kohden (Voutilainen ym. 2021, 3). Taulukosta 4 nähdään Tilastokeskuksen tilastoimat kesämökit Asikkalassa vuosina 2015 sekä 2020–2022. Tilastokeskus tilastoi kesämökit erikseen muusta rakennuskannasta lukuun ottamatta vakituisesti asuttuja vapaa-ajanasuntoja, jotka Tilastokeskus on vuodesta 2000 alkaen luokitellut asuinrakennusten luokkaan erilliset pientalot. (Tilastokeskus.)

Tilastokeskuksen yhteiskuntatilastojen yliaktuaari Ronkaisen (2023) mukaan Taulukossa 4 havaittava piikki vuoden 2020 luvussa selittyy saman vuoden tilastoinnin muutoksella, jolloin niin kutsutut mummonmökit siirrettiin tavalliseen rakennuskantaan. Samoin tilastovuodesta 2020 alkaen kesämökkien tilastolukuihin on laskettu vapaa-ajan asuinrakennusten lisäksi vuokrattavat lomamökit. Oletuksena tilastovuoden 2021 osalta on, että Asikkalan kunta on tarkistanut rakennusten käyttötarkoituksia ja tässä yhteydessä osa edellisenä tilastovuonna mökeiksi luokitelluista rakennuksista onkin luokiteltu saunarakennukseksi. Asikkalan kunnan tapaus on hyvä esimerkki siitä, miksi yksittäiset vuosimuutokset eivät ole rakennus- ja kesämökkikantatilastoissa kaikilta osin tarkkoja ja luotettavia.

	2015	2020	2021	2022
Kesämökkejä (lkm)	4 066	4 406	4 044	4 037

Taulukko 4. Kesämökit, Asikkala (lkm) 2015–2022 (Tilastokeskus 2023)

Kun kerrotaan Mökkibarometri 2021 -kyselyn keskimääräinen vapaa-ajanasuntoa käyttävien lukumäärä, 4,7, Asikkalan kesämökkien lukumäärällä, joka on pyöreästi 4 000 kesämökkiä, voidaan tilastojen valossa sanoa Asikkalassa olevan yli 18 000 vapaa-ajanasunnon käyttäjää. Varovaisella arviolla voitaneen siis todeta Asikkalan olevan vapaa-ajanasumisen paikkakunta, jossa kesäasukkaiden määrä on merkittävä kunnassa vakituisesti asuvien määrään verraten.

Toimeksiantajien yhteistyökumppani Järvi-Hämeen Osuuspankki

Järvi-Hämeen Osuuspankki, on yksi OP-ryhmän 106 osuuspankista. OP-ryhmä on Suomen suurin finanssiryhmä, joka tarjoaa asiakkailleen pankki-, sijoitus- ja vakuutuspalveluja. OP-ryhmän omistavat omistajat-asiakkaat ja sen tehtävänä on edesauttaa sekä omistaja-asiakkaiden että toimintaympäristön kestävästä taloudellisesta menestystä, turvallisuutta sekä hyvinvointia. (OP Ryhmä.)

Järvi-Hämeen Osuuspankin toimialueena on Asikkala, Hartola, Kuhmoinen, Padasjoki ja Sysmä. Pankki tarjoaa kattavasti finanssipalveluita: päivittäisasiain palveluita, luottoja eri tarpeisiin, säästämisen ja sijoittamisen ratkaisuja, monipuolisesti vakuutus- ja lakipalveluja,

yrityspalveluja sekä kiinteistönvälitys- ja isännöintipalveluja. Pankilla on pitkä historia omalla toiminta-alueellaan. (OP Ryhmä.) Pankki oli opinnäytteen toimeksiantajien yhteiskumppani ja halusi kyselyn avulla kartoittaa Asikkalan alueen vapaa-ajanasukkaiden käyttämiä pankkeja sekä vastaajien kiinnostusta kuulla alueen Osuuspankin tarjoamista palveluista.

4.2 Tutkimusmenetelmä ja -kysymykset

Opinnäytteessä käytetään pääsääntöisesti kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää toteuttamalla kyselytutkimus. Kyselytutkimus sisälsi myös kvalitatiivisia piirteitä, muun muassa avoimet kysymykset, joiden avulla tarkasteltiin esimerkiksi vastaajien arvioita alueen palvelutarjonnasta. Vastaavan kaltaisissa aikaisemmissa tutkimuksissa, joita ei kuitenkaan ole Asikkalan kunnan vapaa-ajanasukkailla tehty, on käytetty samaa tutkimusmenetelmää. Saman menetelmän käyttäminen mahdollistaa näin ollen tulosten vertailua.

Kvantitatiivisella tutkimuksella selvitetään lukumääriin ja prosentiosuuksiin liittyviä tietoja. Aineiston keruussa käytetään yleensä erilaisia tutkimuslomakkeita ja tuloksia havainnoidaan kuviodien ja taulukoidien avulla (Heikkilä 2014, 15). Menetelmällä saadaan tuloksia, mutta niitä ymmärtääkseen on tutkittava aihe tunnettava hyvin ja laajasti, joten yksi tutkimuksen olennainen osa on siihen liitetty teoriaa. Määrällisen tutkimuksen aineiston keruu, toteutetaan siten, että se soveltuu numeeriseen mittaamiseen. (Tuomi 2007, 95.) Tuomen (2007, 96–97) mukaan yksinkertaistettuna kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimuksella voidaan tarkoittaa kaikkea empiiristä tutkimusta, joka ei ole määrällistä eli kvantitatiivista. Laadulliselle tutkimukselle on olemassa kymmeniä eri määritelmiä ja sen tyypillisiä piirteitä ovat muun muassa tiedonhankinnan kokonaisvaltaisuus, tulosten ainutlaatuisuus ja usein pienempi tiedonantajien määrä verraten määrälliseen tutkimukseen.

Asikkalan vapaa-ajanasukkailla kohdennettu kyselytutkimus toteutettiin luomalla kyselylomake sähköisesti Webropol-ohjelmiston avulla. Sähköisen kyselylomakkeen lisäksi lomakkeita oli saatavilla myös paperisina versioina Asikkalan kirjastolla, Päijännetalolla ja kunnanvirastolla. Tällä haluttiin palvella myös sellaisia vapaa-ajanasukkaita, joilla ei ole pääsyä sähköiseen kyselytutkimukseen. Kyselyä markkinoitiin Asikkalan kunnan julkaisemassa Kesäposti-tiedotuslehdessä (Liite 1.), joka jaettiin jokaiseen Asikkalan alueen kotitalouteen ja kesäasukkaille perjantaina toukokuun 6. päivä 2022. Lehteä oli mahdollisuus saada myös Asikkalan matkailuinfosta Päijännetalolta ja Asikkalan kirjastosta. Lisäksi lehdestä oli luetavissa myös sähköinen näköislehti. Kyselyyn oli mahdollista osallistua annetun linkin tai QR-koodin kautta, jotka veivät Webropolin kyselylomakkeelle. Webropol on kotimainen kysely- ja raportointityökalu, jolla on mahdollista luoda sivustolle online-kyselytutkimus.

Tutkimuksen päätyttyä Webropolin työkalulla on mahdollista luoda vastauksista raportteja valitussa muodossa. (Webropol.)

Tavoitteena oli selvittää Asikkalan kunnan alueen vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyyttä s vapaa-ajanasumiseensa ja asukkaiden merkitystä alueen palveluiden käyttäjinä. Kyselytutkimuksen avulla selvitettiin myös toimeksiantajille tarpeellista tietoa Asikkalan alueen vapaa-ajanasukkaista ja -asumisesta, joten tutkimuksen tuloksissa osa tutkimuksen kysymyksistä jätetään opinnäytteen tarkastelun ulkopuolelle. Tutkimuksen kysymyksissä on huomioitu tässä työssä aiemmin kuvattuja mökkeilyn motiiveja, joiden todettiin olevan vahvasti tunteisiin ja nostalgisuuteen nojaavia ja liittyvän muun muassa vapaa-ajanasumisen ympäristöön tai harrastusmahdollisuuksiin. Lomakkeen kysymysten avulla arvioidaan esimerkiksi Asikkalan alueen vapaa-ajanasukkaiden suhdetta alueen ympäristöön selvittämällä, kuinka tärkeäksi he kokevat vapaa-ajanasunnon sijainnin tai alueen rauhallisuuden ja luonnonläheisyyden. Myös harrastusmahdollisuuksien, joihin voidaan laajasti ajatella kuuluvan myös alueen kulttuuri- ja tapahtumatarjonta, tärkeyttä ja niiden käyttöä alueen vapaa-ajanasukkaiden keskuudessa arvioidaan kyselylomakkeen kysymysten avulla.

Tutkimuksen avulla haettiin vastauksia kysymyksiin:

- Kuinka tyytyväisiä Asikkalan kunnan alueen vapaa-ajanasukkaat ovat vapaa-ajanasumiseensa?
- Mikä merkitys Asikkalan kunnan alueen vapaa-ajanasukkailla on alueen palveluiden käyttäjinä?

4.3 Kyselylomakkeen laadinta

Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n hallituksen jäsenet olivat tutustuneet Hartolan vapaa-ajanasukkaille suoritettuun kyselytutkimukseen ja tässä yhteydessä heille oli herännyt halua vastaavan kaltaisen tutkimuksen toteuttamiseksi myös omalla toiminta-alueellaan. Kyselylomakkeen laatiminen alkoi palaverilla yhdistyksen hallituksen kanssa. Yhdistyksen hallituksella oli ollut ennakoiden tutkittavana Hartolan vapaa-ajan asumista koskeva kysely, joka oli toteutettu 2019. Tästä he olivat poimineet tärkeiksi kokemiensa asioita, joita lähdettiin muokkaamaan sopiviksi Asikkalan vapaa-ajanasukkaiden tutkimukseen. Ensimmäisessä palaverissa arvioitiin ja luotiin pohjaa kyselyn rakenteelle, jota seuraavissa palaverissa muokattiin kohti lopullista kyselyä.

Lopulliseen kyselylomakkeeseen, joka on luettavissa Liitteestä 2, Kilpeläisen (2022) opinnäytteen Tutkimus vapaa-ajan asumisesta Hartolassa kyselystä käytettiin seuraavia samoja kysymyksiä Asikkalan vapaa-ajanasukkaille suunnatussa kyselyssä:

- Vastaajien taustatiedoissa käyttäjien ikäryhmiä, vakituista asuinkuntaa, vapaa-ajan asunnon muuttamista ympärivuotisesti asuttavaksi ja vakituisesti asuttavaksi koskevat kysymykset.
- Alueen palveluissa arviota kysymykset muokattuina Asikkalan alueelle sopiviksi muokattuina, kuinka tärkeiksi määritellyjä asioita koetaan vapaa-ajanasumisen kannalta, alueen palveluiden käytön tiheyttä koskevat kysymykset sekä kysymystä, millaisia palveluyrityksiä alueelta puuttuu, kaipaako vastaaja alueelle lisää vapaa-ajanaktiiviteetteja ja -tapahtumia ja millaisia sekä kysymystä, jossa vastaajaa pyydetään arvioimaan rahankäyttöään alueen palveluihin.
- Vapaa-ajanasukkaiden yhdistykseen liittyvissä kysymyksissä tiedusteluun yhdistyksen jäsenyydestä ja syistä jäseneksi liittymiseen tai liittymättä jättämiseen, odotuksiin yhdistykseltä tai kehitysideat sille sekä odotuksiin yhdistyksen viestimisestä vastaajalle.
- Kyselyn lopussa pyydettyä avoin palaute, jota muokattiin sopivammaksi Asikkalan alueen tutkimukseen.

Toimeksiantajia kiinnosti saada kyselyn avulla tietoa, joka ei tämän työn kannalta ollut oleellista tutkimuksen kysymyksiin nähden. Toimeksiantajat selvittivätkin kyselytutkimuksen avulla myös heille tarpeellista tietoa Asikkalan alueen vapaa-ajanasukkaista ja -asumisesta. Tuloksissa Liitteessä 2 esitetyt kysymykset jätetään opinnäytteen tarkastelun ulkopuolelle.

Lopullinen kysely sisälsi sekä avoimia että monivalintakysymyksiä. Kysely oli jaettu kolmeen eri teeman, joista ensimmäinen oli vastaajien taustatiedot. Taustatiedoissa tiedusteltiin muun muassa vapaa-ajanasunnon käyttäjien lukumäärää, ikähaarukkaa ja kotikuntaa, vapaa-ajanasuntojen rakennuskannan ikää ja käyttöaikaa. Kaksi muuta teemaa olivat alueen palvelut ja Asikkalan vapaa-ajanasukkaiden yhdistys. Alueen palvelut -teemassa vastaajilla oli mahdollisuus arvioida monipuolisesti Asikkalan kunnan ja alueen eri toimijoiden palveluita sekä niiden käyttöä. Vastaajilla oli mahdollisuus antaa avoimia vastauksia muun muassa puuttuvista palveluyrityksistä alueella ja vapaa-ajanasukkaan toimista sekä vesistön että muun ympäristön puhtauden säilyttämiseksi. Yhdistystä koskevat kysymykset käsitelivät muun muassa jäsenyyttä ja yhdistyksen tiedottamista ja viestintää. Kyselyn lopuksi kysyttiin vastaajan arviota vapaa-ajanasumiseen kokonaisuutena. Lisäksi oli mahdollisuus jättää niin yhdistykselle, kunnalle kuin alueen yrittäjillekin vapaamuotoisesti palautetta tai kehittämisideoita.

Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n hallituksen jäsenet testasivat lomaketta ennen sen julkaisua. Näin saatiin varmuus lomakkeen, kyselyyn johtavan linkin ja QR-koodin

toimivuudesta. Lisäksi testaamisella selvitettiin lomakkeen ja sen kysymysten luettavuus ja niiden ymmärtäminen sekä arvioitiin vastaamiseen kuluva aika.

4.4 Kyselyn tulosten analysointi ja tulkinta

Saadun tutkimustiedon avulla on tarkoitus saada uutta tietoa Asikkalan alueen vapaa-ajan asumisesta ja kerätä vertailupohjaa seuraavaan Asikkalan alueen vapaa-ajanasukastutkimukseen. Opinnäytteen kyselytutkimuksen tulokset havainnollistetaan kuvioiden ja taulukoiden avulla ja nämä tiedot analysoidaan sanallisesti. Lisäksi tuloksissa käsitellään saatua avointa palautetta, jolla toimeksiantajille on mahdollista avata laajemmin saatua kokonaisuutta vastauksista.

Tutkimuksessa saadusta avoimesta palautteesta tuloksissa käsitellään luvussa 5.2. Tulokset Asikkalan alueen palveluista tutkimukseen vastanneiden ajatuksia siitä, millaisia vapaa-ajanaktiiviteetteja ja -tapahtumia vastaajat kaipaavat lisää Asikkalan alueelle. Luvussa 5.3. Näkemyksiä Asikkalan alueen palveluiden kehittämiseksi tarkastellaan Asikkalan alueen palveluihin liittyvässä osiossa saatuja vastauksia kysymykseen, millaisia palveluyrityksiä Asikkalan alueelta vastaajien mielestä puuttuu. Lisäksi luvussa analysoidaan kysymyslomakkeen lopussa olleessa palauteosiossa vastaajilta saatua palautetta ja ideoita alueen palveluiden kehittämiseksi.

Tuloksissa ei tulla avaamaan kysymystä, jossa vastaajilta kysyttiin, mitä he tekevät huomioidaksensa vapaa-ajanasumisessaan sekä vesistöjen että ympäristön puhtauden, koska se ei vastaa tutkimuksen kysymykseen. Teemana vesistöjen ja ympäristön puhtaudesta huolehtiminen vapaa-ajanasumisessa on sekä ajankohtainen että kiinnostava, ja tästä teemasta käytiin opinnäytetyöhön liittyen keskustelua Asikkalan kunnan kehittämispäällikön kanssa. Asikkalan kunnan intressinä on, että vesistöjen suojelu ja ympäristön puhtaus olisi kaikkien yhteinen asia, jotta ne pysyisivät hyvässä kunnossa myös tulevaisuudessa. Asian tärkeyden ja ajankohtaisuuden vuoksi Asikkalan kunta toimeksiantajana halusi kyselylomakkeeseen kysymyksen, joka liittyisi aiheeseen.

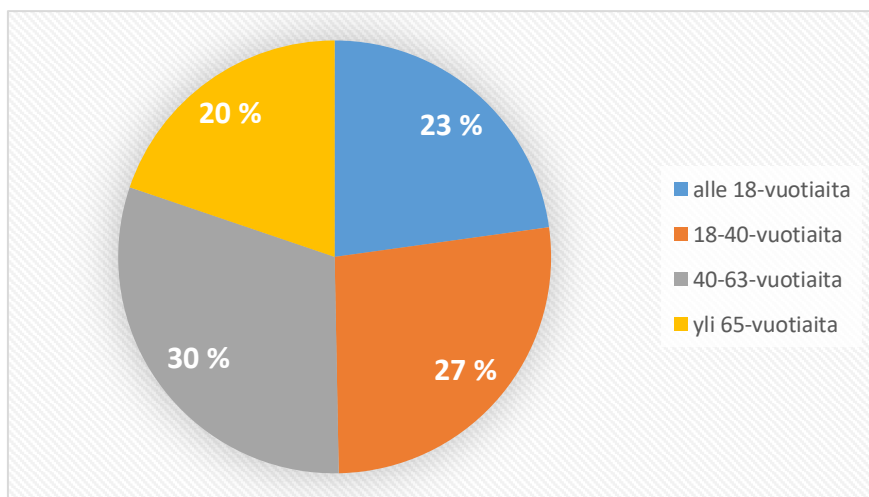
Tulosten analysoinnin ja tulkinnan lisäksi tarkoituksena on antaa Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:lle sellaisia kyselylomakkeen kehittämideoita, jotka tukisivat paremmin määrällistä tutkimusta ja näin ollen jatkossa toteuttavien kyselytutkimusten vertailtavuutta toisiinsa.

5 Asikkalan vapaa-ajanasumisen tutkimuksen tulokset

5.1 Vastaajien taustatiedot

Tutkimuksen taustatiedoissa haluttiin ensimmäisenä selvittää vapaa-ajanasukkaiden jakaumaa eri ikäryhmiin sekä kuinka monta vapaa-ajanasunnon käyttäjää kyselyn vapaa-ajanasunnoilla on. Tutkimuksen kuvioiden ja taulukoiden otsikoissa käytetty n= -merkintä tarkoittaa kysymykseen vastanneiden kokonaismäärää. Kysymykseen vastasi 131 vastaajaa ja kysymyksessä vastattiin numeroin, kuinka monta vapaa-ajanasunnon käyttäjää kussakin ikäryhmässä on. Yhteensä vapaa-ajanasunnon käyttäjiä vastausten perusteella oli 662, joka jaettuna 131 vastaajalla eli vapaa-ajanasunnolla tarkoittaa, että keskimäärin yhdellä vapaa-ajanasunnolla oli 5 käyttäjää.

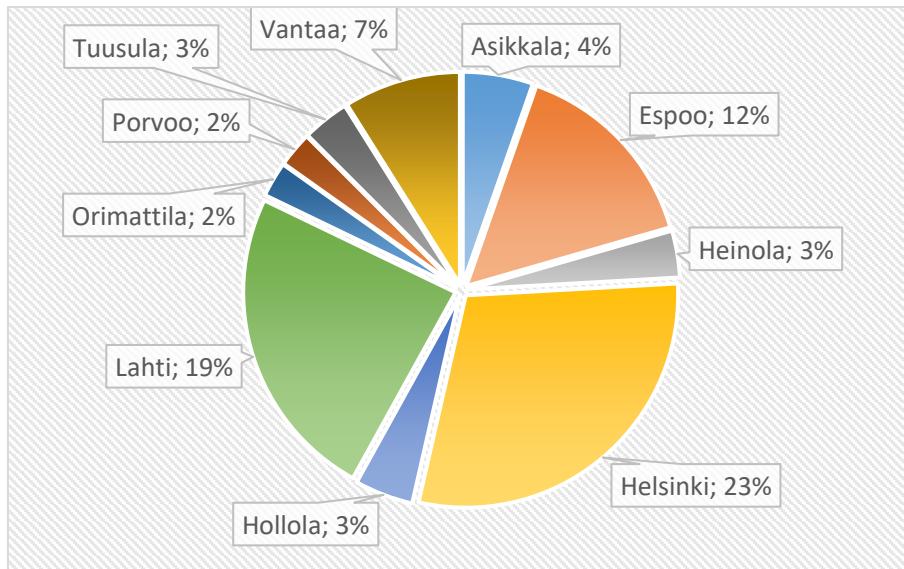
Annettujen vastausten perusteella voidaan tarkastella Kuviosta 3 vapaa-ajanasuntojen käyttäjien ikäjakaumaa. Suurin käyttäjäryhmä on 40–63-vuotiaiden ikäryhmä 30 prosentin osuudella, yhteensä 202 henkilöä ja toiseksi eniten 18–40-vuotiaita, joita käyttäjistä on 27 prosenttia eli 178 henkilöä. Näin ollen 18–63-vuotiaat muodostavat yhdessä 57 prosentin osuuden käyttäjistä, joten tutkimuksen perusteella voidaan todeta työikäisten olevan suurin vapaa-ajanasuntojen käyttäjäryhmä Asikkalan alueella. Näiden kahden ikäryhmän välillä oli selkeä ero niin yli 65-vuotiaiden ryhmään, joita käyttäjistä oli 20 prosenttia eli 131 henkilöä kuin alle 18-vuotiaiden ikäryhmään, joita käyttäjistä oli 23 prosenttia eli 151 henkilöä.

Kuvio 3. Asikkalan vapaa-ajanasunnon käyttäjien ikäryhmät (n=131)

Kyselyssä taustoitettiin myös Asikkalan alueen vapaa-ajanasukkaiden vakituista asuinkuntaa. Kysymykseen vastattiin vapaasti kirjoittamalla ja 133 vastaajaa antoi kysymykseen yhteensä 144 vastausta eli osa vastaajista antoi kysymykseen vastauksena enemmän kuin yhden asuinkunnan. Kaiken kaikkiaan vastauksissa mainittiin 34 eri vakituista asuinkuntaa,

joista yleisimmät osuuksineen on esitetty Kuviossa 4. Nämä yleisimmin mainitut asuinkunnat muodostivat yhteensä 78 prosenttia annetuista vastauksista. Näiden kuntien joukossa on myös Asikkala, vaikkakin ainoastaan 4 prosenttia vastauksista osoitti vakituiseksi asuinkunnaksi Asikkalan.

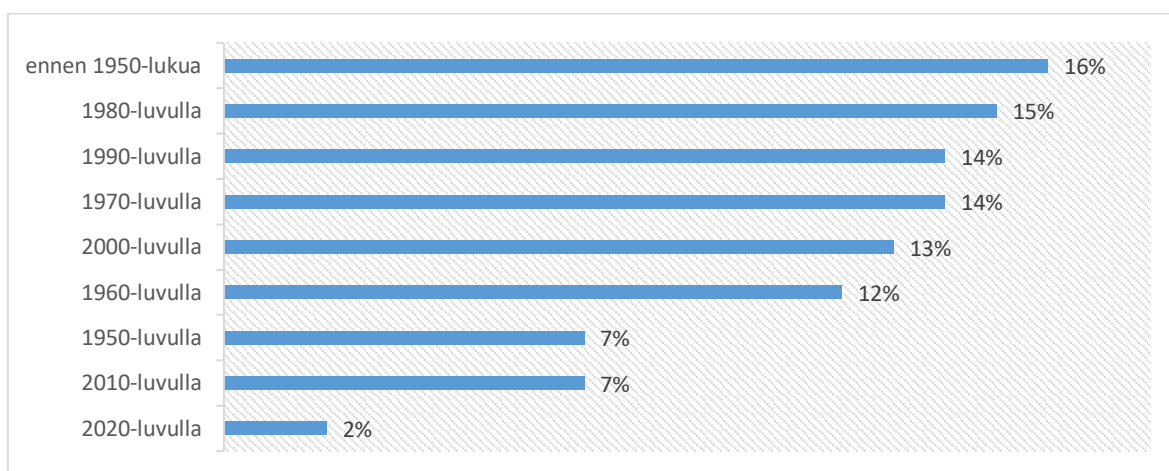
Kuvio 4. Asikkalan vapaa-ajanasukkaiden yleisimmät vakituiset asuinkunnat 2022 (n=144)

Pääkaupunkiseudun, johon tässä luetaan Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa, ilmoittivat vakituiseksi asuinkunnakseen 42 prosenttia. Kaikkiaan Uudenmaan alueen jonkin kunnan ilmoittivat vakituiseksi asuinkunnakseen 57 prosenttia vastaajista. Päijät-Hämeen alueella, jossa Asikkalan kunta sijaitsee, asuu vakituisesti 32 prosenttia vastaajista. Muualla kuin Uudenmaan ja Päijät-Hämeen alueella vakituisesti asuvia oli vastauksien mukaan 11 prosenttia. Muita vakituisia asuinkuntia, joita kyselyn vastauksissa annettiin, olivat Hattula, Hämeenlinna, Janakkala, Kangasala, Kouvola, Mikkeli, Oulu, Puolanka, Riihimäki, Salo, Tampere ja Turku.

Kuviossa 5 kuvataan kyselyyn vastanneiden vapaa-ajanasuntojen asuinrakennusten ikäjakamaa rakennusvuosikymmentä kysymällä. Kysymys haluttiin rajata asuinrakennuksiin, koska muun muassa mahdollisten vajojen tai latojen rakennusajankohdalla ei tutkimukseen nähty olevan merkitystä. Vastaajia oli 131 ja valittujen vastausten lukumäärä oli 184. Vastausten perusteella voidaan olettaa, että osassa vapaa-ajanasuntoja asuinrakennuksia on enemmän kuin yksi tai vastauksessa on voitu ilmoittaa rakennuksen alkuperäinen rakennusvuosi ja sen mahdollinen peruskorjauksen vuosi tai esimerkiksi lisäosan rakennusvuosi. Annettujen vastausten perusteella 30 rakennusta eli 16 prosenttia on, on rakennettu ennen 1950-lukua, kun taas 1950-luvulla oli rakennettu 7 prosenttia tutkimuksen asuinrakennuksista eli 13 rakennusta. Vastausten perusteella 1960-luvulta aina 2000-luvulle saakka

vapaa-ajanasuntojen asuinrakennusten rakentamisen tahti pysyi melko tasaisena, 23–27 rakennuksen välillä eli 13–15 prosentin tasolla.

2010-luvulle tultaessa rakentamisessa tapahtui jälleen vastausten perusteella suuri pudotus ja rakennuksia rakennettiin vain 7 prosenttia eli 13 rakennusta. Vastausten perusteella kuluvalla vuosikymmenellä rakennuksia oli rakennettu kyselyyn vastatessa 2 prosenttia eli 3 rakennusta.

Kuvio 5. Asikkalan vapaa-ajanasukkaiden asuinrakennuskannan rakennusvuodet (n=184)

Kyselyä Asikkalan vapaa-ajanasukille tehtäessä, oli eletty poikkeuksellista koronapandemian aikaa. Yleisesti tunnettua on, että pandemia-aika lisäsi entiseen verrattuna merkittävästi sekä etätyön määrää että kotona vietettyä aikaa muun muassa rajoitusten vuoksi. Kyselyssä haluttiin tarkastella vapaa-ajan asunnon käyttöä ja tässä myös käyttöä ennen pandemia-aikaa ja sen aikana. Vastauksia saatiin 131. Ennen pandemia-aikaa vastaukset siitä, kuinka monena kuukautena vuoden aikana vastaaja arvioi vapaa-ajanasunnon olleen käytössä, hajosivat nolasta 12 kuukauteen keskiarvon ollessa 6,5 kuukautta ja keskihajonnan 3,3 kuukautta. Pandemia-aikana vastaukset käytöstä olivat yhdestä 12 kuukauteen keskiarvon ollessa 7,1 kuukautta ja keskihajonnan 3,4 kuukautta. Vastaajien keskuudessa pandemia-aika on lisännyt vapaa-ajanasunnon käyttöä keskimäärin 0,6 kuukautta keskihajonnan erotuksen ollessa 0,1 kuukautta. Saaduista tuloksista ei ilmene, minä kuukausina ja kuinka monta päivää tai vuorokautta kuukaudessa vapaa-ajanasunnot ovat olleet käytössä. Tuloksista on nähtävissä ainoastaan arvio koko vuoden käytöstä kuukausittaisen käyttömäärän jäädessä arvoitukseksi.

Kyselyn taustatiedoissa selvitettiin myös vapaa-ajanasunnon muuttamista ympärivuotisesti asuttavaksi sekä vapaa-ajanasunnon muuttamista vakituiseksi asunnoksi. Kumpaankin näistä kahdesta vapaa-ajanasunnon asumistarkoituksen muuttamiseen liittyvään kysymykseen annettiin 131 vastausta. 37 prosenttia eli 48 vastasi vapaa-ajanasunnon olevan

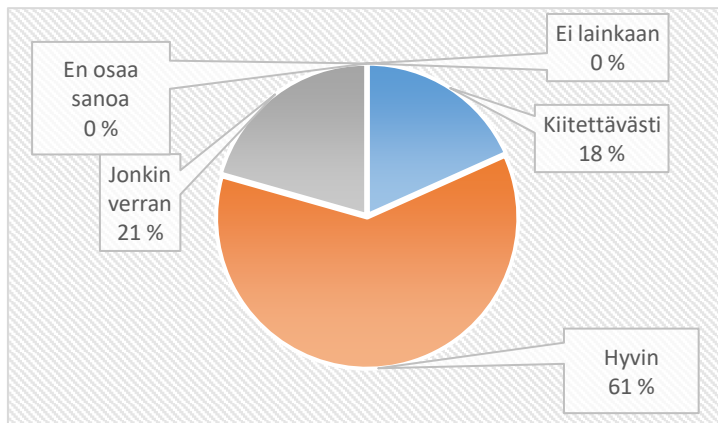
käytössä jo ympärivuotisesti. 56 prosenttia vastaajista, 73 vastaajaa, ilmoitti, ettei vapaa-ajanasuntoa ole tarkoitus muuttaa ympärivuotisesti asuttavaksi. 10 vastaajaa eli 7 prosenttia vastasi miettivänsä vapaa-ajanasunnon muuttamista ympärivuotisesti asuttavaksi. Näistä 7 vastaajaa suunnitteli muutosta tehtäväksi vuosien 2023–2025 välillä, yksi vuonna 2028 ja kaksi vuonna 2030.

Vapaa-ajanasunnon muuttamista vakituiseksi asunnoksi ei vastaajista ole muuttamassa 74 prosenttia eli 97 vastaajaa. 18 prosenttia, 24 vastaajaa, ilmoitti harkitsevansa vapaa-ajanasunnon muuttamista vakituiseksi asunnoksi. Vastaajista kolme, 2 prosenttia, ilmoitti jo muuttaneensa vapaa-ajanasunnon vakituiseksi asunnoksi ja 7 vastaajista eli 6 prosenttia ilmoitti muuttavansa vapaa-ajanasunnon vakituiseksi. Muutostyöt arvioitiin sijoittuvan vuosien 2023–2030 välille seuraavasti: viisi vuosien 2023–2025 kuluessa, yksi vuonna 2028 ja yksi vuonna 2030.

5.2 Tulokset Asikkalan alueen palveluista

Asikkalan alueen palvelutarjonnan vastaavuus vapaa-ajanasukkaiden tarpeisiin

Kartoitettaessa vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyyttä, ajatuksia ja mielipiteitä Asikkalan alueen palveluista, ensimmäisenä kysyttiin, miten vastaajat arvioivat Asikkalan alueen palvelutarjonnan vastaavan heidän tarpeitaan. Kysymykseen vastasi 131 vapaa-ajanasukasta, ja vastaus annettiin arvioimalla vastaako palvelutarjonta tarpeisiin kiitettävästi, hyvin, jonkin verran vai ei lainkaan. Lisäksi oli mahdollisuus vastata: en osaa sanoa. Kuvioista 6 nähdään vastaukset. 18 prosenttia eli 24 vastaajaa arvioi Asikkalan alueen palvelutarjonnan vastaavan kiitettävästi heidän tarpeitaan. 61 prosenttia, 80 vastaajaa, puolestaan arvioi alueen palvelutarjonnan vastaavan hyvin heidän tarpeitaan. Vastaajista 21 prosenttia, 27 vastaajaa, arvioi alueen palvelutarjonnan vastaavan heidän tarpeitaan jonkin verran. Kukaan vastaajista ei arvioinut, ettei alueen palvelutarjonta vastaa lainkaan heidän tarpeitaan eikä kukaan vastannut, ettei osaa sanoa.

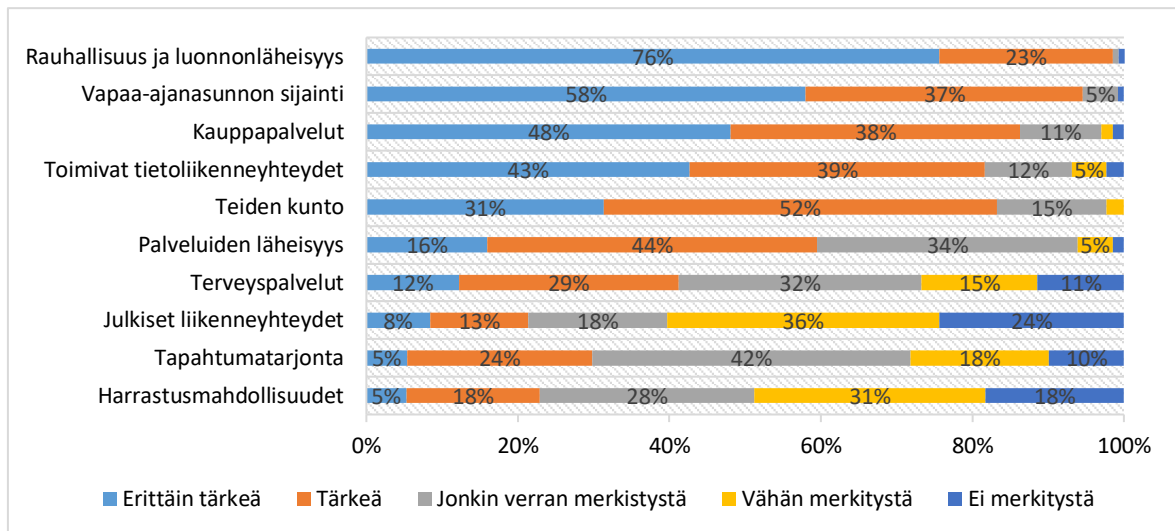
Kuvio 6. Asikkalan alueen palvelutarjonnan vastaavuus vapaa-ajanasukkaiden tarpeisiin (n=131)

Vapaa-ajanasumisen kannalta tärkeiksi arvioidut asiat Asikkalan alueella

Asikkalan vapaa-ajanasukailta kysyttiin, miten tärkeiksi he kokevat seuraavat asiat vapaa-ajanasumisen kannalta:

- toimivat tietoliikenneyhteydet
- kauppapalvelut
- terveyspalvelut
- palveluiden läheisyys
- kulttuuri-, tapahtumatarjonta sekä kyläyhdistysten tapahtumatarjonta (Kuviossa 7 Tapahtumatarjonta)
- harrastusmahdollisuudet
- rauhallisuus ja luonnonläheisyys
- teiden kunto
- julkiset liikenneyhteydet
- vapaa-ajanasunnon sijainti.

Kysymykseen saatiin vastauksia 131 kappaletta ja jokaisessa vastauksessa vastaaja arvioi kysymyksessä esitetyt kohdat tärkeyden mukaan seuraavasti: erittäin tärkeä, tärkeä, jonkin verran merkitystä, vähän merkitystä tai ei merkitystä. Tarkastelun selkeyttämiseksi Kuviossa 7, josta voidaan tarkastella vastausten jakautumista, on jätetty näkyvistä pois pienimmät prosenttiluvut eli alle 5 prosentin osuudet. Vastausten mukaan tärkeimmiksi asioiksi vapaa-ajanasumisen kannalta koetaan rauhallisuus ja luonnonläheisyys, vapaa-ajanasunnon sijainti ja kauppapalvelut. Myös toimivat tietoliikenneyhteydet arvioitiin vastauksissa tärkeimpien asioiden joukkoon vapaa-ajanasumisessa. Sen sijaan harrastusmahdollisuudet alueella, alueen tapahtumatarjonta tai julkiset liikenneyhteydet eivät vastauksissa nousseet tärkeiksi tekijöiksi vapaa-ajanasumisen kannalta.

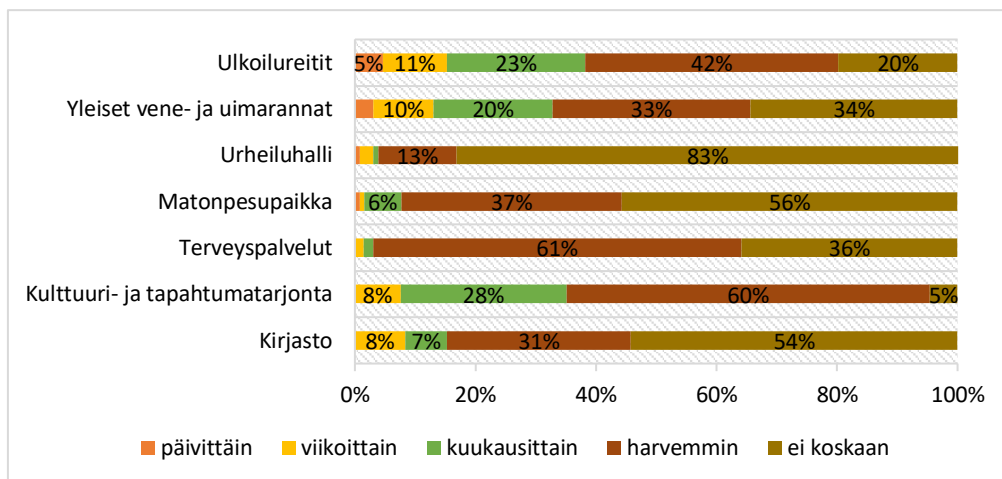
Kuvio 7. Vapaa-ajanasumisen kannalta tärkeiksi arvioidut asiat (n=131)

Vapaa-ajanasukkaiden palveluiden käyttö Asikkalan alueella

Kyselyn kolmessa eri kysymyksessä vastaajia pyydettiin arvioimaan, kuinka usein he keskimäärin käyttävät alueen palveluita. Vastaukset annettiin arvioimalla palveluiden käyttöä seuraavasti: päivittäin, viikoittain, kuukausittain, harvemmin, ei koskaan. Jokaiseen kysymykseen annettiin 131 vastausta.

Vastaajilta kysyttiin, kuinka usein he keskimäärin käyttävät seuraavia alueen julkisia palveluja vuoden aikana heidän ollessaan vapaa-ajanasunnollaan: ulkoilureitit, yleiset vene- ja uimarannat, urheiluhalli, matonpesupaikka, terveyspalvelut, kulttuuri- ja tapahtumatarjonta ja kirjasto. Tarkastelun selkeyttämiseksi Kuvioista 8, josta voidaan tarkastella vastausten jakautumista, on jätetty näkyvistä pois pienimmät prosenttiluvut eli alle 5 prosentin osuudet. Vastauksista on selvästi nähtävillä, että mainittujen julkisten palveluiden käyttö on enimmäkseen harvaa tai niitä ei käytetä lainkaan. Jokaisen mainitun palvelun kohdalla yli puolet vastaajista ilmoitti käyttävänsä palvelua harvemmin tai ei koskaan.

Vastausten mukaan päivittäistä käyttöä mainituille alueen julkisille palveluille on vähän. Eniten päivittäin käytetään ulkoilureittejä, joita ilmoitti päivittäin käyttävänsä kuusi vastaajaa. Ulkoilureittien käyttö nousi vastauksissa korkeimmalle käyttöasteelle myös viikoittaisessa käytössä 14 vastaajan ilmoittaessa käyttävänsä ulkoilureittejä viikoittain. Seuraavaksi eniten viikoittain vastaajat ilmoittivat käyttävänsä yleisiä vene- ja uimarantoja (13 vastaajaa), kirjaston palveluita (11 vastaajaa) ja alueen kulttuuri- ja tapahtumatarjontaa (10 vastaajaa). Nämä samat palvelut nousivat korkeimmille käyttöasteille vastaajien joukossa myös kuukausittaisessa käytössä.

Kuvio 8. Vapaa-ajanasukkaiden keskimääräinen alueen julkisten palveluiden käyttö (n=131)

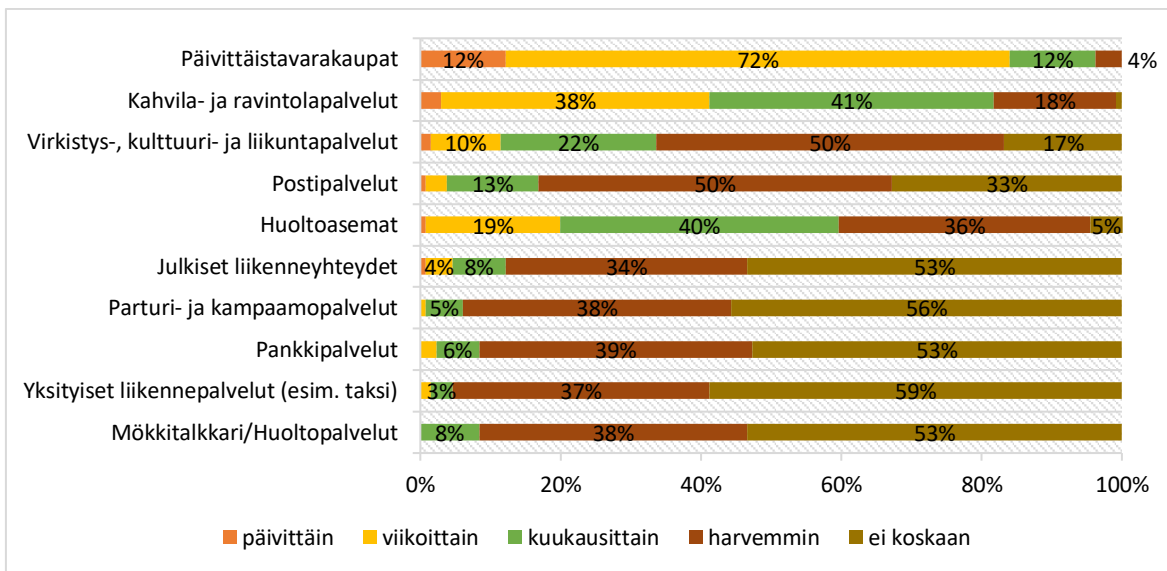
Vastaajilta kysyttiin myös, kuinka usein he keskimäärin käyttävät seuraavia alueen palveluja vuoden aikana heidän ollessaan vapaa-ajanasunnollaan:

- päivittäistavarakaupat
- kahvila- ja ravintolapalvelut
- virkistys-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut
- postipalvelut
- huoltoasemat
- julkiset liikenneyhteydet
- parturi- ja kampaamopalvelut
- pankkipalvelut
- yksityiset liikennepalvelut (esim. taksi)
- mökkitalkkari/huoltopalvelut.

Tarkastelun selkeyttämiseksi Kuvio 9, josta voidaan tarkastella vastausten jakautumista, on jätetty näkyvistä pois pienimmät prosenttiluvut eli alle 3 prosentin osuudet. Vastauksista nähdään, että päivittäistä käyttöä palveluille on vähän. Ainoastaan päivittäistavarakauppoja ilmoittaa päivittäin käyttävänsä yli 10 prosenttia vastaajista, 16 vastaajaa. Päivittäin tai viikoittain käytetään vastausten mukaan eniten päivittäistavarakauppoja, kahvila- ja ravintolapalveluja ja huoltoasemia. Vähiten päivittäistä tai viikoittaista käyttöä oli Mökkitalkkari- ja huoltopalveluille, parturi- ja kampaamopalveluille sekä niin julkisille kuin yksityisille liikennepalveluille.

Kuvio 9 voidaan tarkastella myös palveluiden kuukausittaista käyttöä. Eniten vastaajat käyttävät kuukausittain kahvila- ja ravintolapalveluja, huoltoasemia ja virkistys-, kulttuuri- ja liikuntapalveluja. Vähäisintä käyttöä kuukausittain on yksityisillä liikennepalveluilla, parturi-

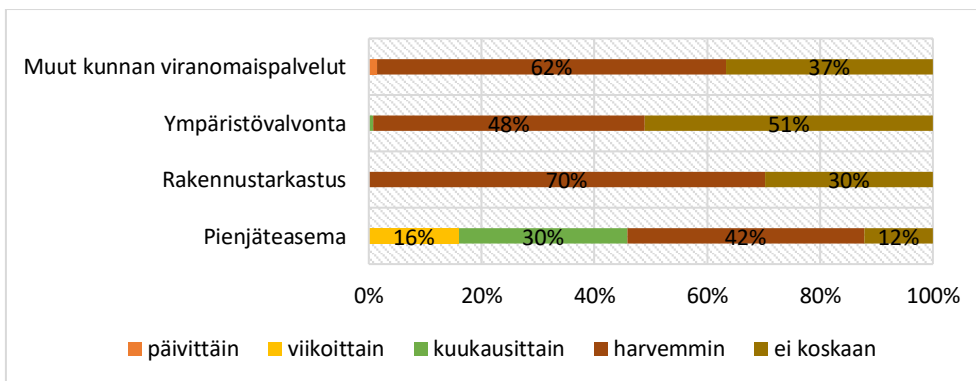
ja kampaamopalveluilla sekä pankkipalveluilla. Yli puolet vastaajista arvioivat käyttävänsä harvemmin tai ei koskaan seuraavia palveluita: mökkitalkkari/huoltopalvelut, yksityiset liikennepalvelut (esim. taksi), pankkipalvelut, parturi- ja kampaamopalvelut, julkiset liikenneyhteydet, postipalvelut ja virkistys-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut.

Kuvio 9. Vapaa-ajanasukkaiden keskimääräinen alueen palveluiden käyttö (n=131)

Asikkalan kunnan tuottamia palveluja koskevassa kysymyksessä vastaajat arvioivat, kuinka usein he käyttävät pienjäteasemaa, rakennustarkastusta, ympäristövalvontaa tai muita kunnan viranomaispalveluita, joita kysymyksessä ei tarkemmin pyydetty avaamaan.

Vastauksia voidaan tarkastella Kuviosta 10, josta nähdään vapaa-ajanasukkaiden vastauksien kaikissa neljässä kunnan tuottamissa palveluissa, jotka kysymyksessä mainittiin, painottuvan harvemmin tai ei koskaan- vastauksiin. Hienoisena poikkeuksena painotukseen on pienjäteasema, jossa käyttö vastausten perusteella jakautuu enemmän vaihtoehtojen välille. 21 vastaajaa ilmoitti käyttävänsä pienjäteasemaa viikoittain, 39 kuukausittain, 55 harvemmin ja 16 ei koskaan.

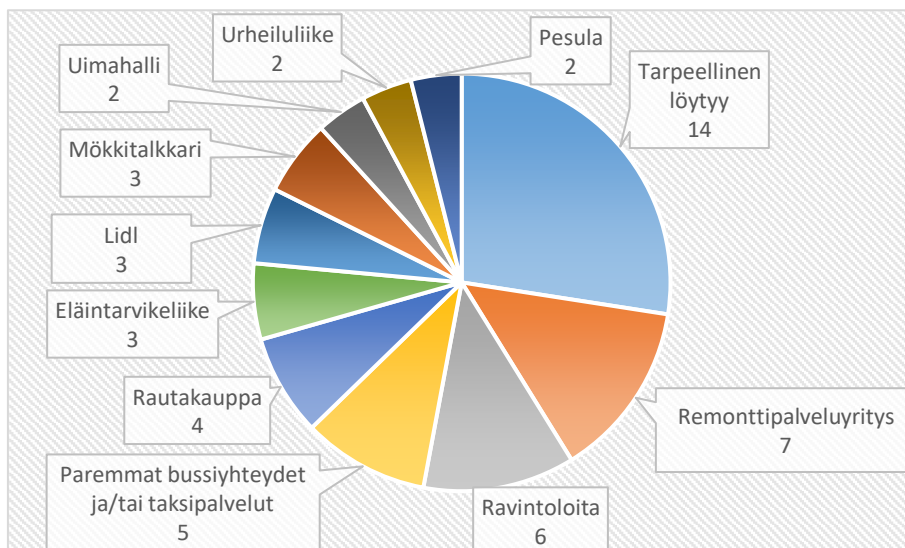

Kuvio 10. Vapaa-ajanasukkaiden kunnan tuottamien palveluiden käyttö (n=131)

Vapaa-ajanasukkaiden toivotat palvelut Asikkalan alueelle

Vapaa-ajanasukailta kysyttiin, millaisia palvelu-ryityksiä Asikkalan alueelta heidän arvionsa mukaan puuttuu. Vastauksia kysymykseen annettiin 52 kappaletta. Kysymykseen sai kirjoittaa vapaan vastauksen ja osa vastaajista antoi vastaukseksi useamman kuin yhden arvionsa mukaan puuttuvan palvelu-ryityksen. Vastauksissa mainittiin myös muun muassa kunnollisen tienpidon puutteesta, jäteaseman suppeista aukioloajoista tai veneen talvisäilytysmahdollisuudesta. Tällaiset vastaukset, jotka eivät suoraan vastanneet kysymyksessä esitettyyn puuttuvaan palvelu-ryitykseen, karsittiin pois tuloksista, jotka ovat nähtävissä Kuviossa 11.

14 vastanneista ilmoitti, että heidän tarpeisiinsa löytyy kaikki tarpeellinen Asikkalan alueelta. Seitsemän vastaajista toivoi alueelle remonttipalvelu-ryitystä, joihin tässä koottiin maininnat maalareista, putkimiehistä ja perinnekorjaajista remonttipalvelu-ryityksen lisäksi. Kuuden vastaajan toiveissa oli saada alueelle ravintoloita ja viiden vastaajan parempia bussiyhteyksiä tai taksipalveluita. Rautakauppaa alueelle kaipasi neljä vastanneista ja mökkitalkkarin palveluita puolestaan kolme vastanneista. Samoin 3 vastaajaa kaipasi alueelle sekä Lidl-päivittäistavarakauppaa että eläintarvikeliikettä. Vastaajat mainitsivat myös kaipaavansa Asikkalan alueelle uimahallia, pesulaa ja urheiluliikettä. Jokaista näistä mainitsi kaipaavansa 2 vastaajaa.

Kuvio 11. Vapaa-ajanasukkaiden eniten toivomia palveluita Asikkalan alueelle (n=52)

Vapaa-ajanasukkaiden kaipaamat vapaa-ajanaktiviteetit ja -tapahtumat Asikkalan alueelle

Vastaajilta kysyttiin, kaipaavatko he Asikkalan alueelle lisää vapaa-ajanaktiviteetteja ja -tapahtumia. Kysymykseen saatiin 131 vastausta ja niistä ilmeni, että 43 prosenttia eli 57

vastaaja ei kaipaa lisää vapaa-ajanaktiviteetteja ja -tapahtumia Asikkalan alueelle. 24 prosenttia eli 31 vastaajaa ilmoitti kaipaavansa lisää vapaa-ajanaktiviteetteja ja -tapahtumia ja 33 prosenttia, 43 vastaajaa, ei osannut sanoa.

Vastaajilta, jotka vastasivat kyllä kysymykseen "Kaipaatteko Asikkalan alueelle lisää vapaa-ajanaktiviteetteja ja -tapahtumia?", kysyttiin lisäksi, millaisia vapaa-ajanaktiviteetteja ja -tapahtumia he kaipaavat lisää. Vastauksia kysymykseen annettiin 33 kappaletta eli myös kaksi en tai en osaa sanoa -vastaajaa antoi vastauksen tähän avoimeen kysymykseen. Kysymykseen sai kirjoittaa vapaa vastauksen ja useat vastaajista antoivat vastaukseksi useamman kuin yhden vaihtoehdon vapaa-ajanaktiviteettien ja -tapahtumien monipuolistamiseksi. Osassa vastauksissa ei ollut luettavissa, millaisia vapaa-ajanaktiviteetteja ja -tapahtumia kaivataan lisää. Esimerkiksi vastaus:

"Jotain mitä voisi tehdä perheen kesken ikää ja sukupuolta katsomatta."

Tuloksiin on nostettu teemoittain vastauksista eniten mainitut palvelut, joita Asikkalan alueelle kaivataan.

- Kulttuuripalvelut
 - Konsertit ja musiikkitapahtumat, 16 mainintaa
 - Kesäteatteri, 4 mainintaa
 - Elokuvanäytökset, 2 mainintaa
 - Näyttelyt, 2 mainintaa
- Liikuntapalvelut
 - Ohjatut vaellukset ja luontokävelyt, 4 mainintaa
 - Urheilutapahtumat, 3 mainintaa
 - Maastopyöräilymahdollisuuksia, 2 mainintaa
- Myyntitapahtumat
 - Kirpputorit, 2 mainintaa
 - Käsityömyyjäiset/toritapahtumat, 2 mainintaa

Vapaa-ajanasukkaiden käyttämä rahamäärä Asikkalan alueen palveluihin

Vapaa-ajanasukkailta kysyttiin myös, kuinka paljon he arvioivat käyttäneensä rahaa Asikkalan alueen palveluihin edeltävän 12 kuukauden aikana. Kysymykseen oli jaoteltu erikseen rakentaminen ja kunnostaminen, ruokaostokset ja päivittäistavarat sekä kulttuuri, liikunta ja vapaa-aika. Kysymykseen vastasi kaikkiaan 131 vastaajaa ja vastauksissa kaikissa kolmessa maksukategoriassa ilmoitettu minimisumma oli 0 euroa ja suurimmat ilmoitetut yksittäiset summat olivat rakentamisen ja kunnostamisen osalta 100 000 euroa,

ruokaostosten ja päivittäistavaroiden osalta 25 000 euroa sekä kulttuurin, liikunnan ja vapaa-ajan osalta 5 000 euroa.

Taulukossa 5 on esitetty vapaa-ajanasukkaiden käyttämät rahamäärät Asikkalan alueen palveluihin. Kaikkien vastausten kokonaiskulutus eli vastaajien arvio siitä kokonaissummasta, jonka he ovat käyttäneet alueen palveluihin edeltävän 12 kuukauden aikana oli 869 250 euroa ja se jakautui seuraavasti: rakentaminen ja kunnostaminen 516 245 euroa, ruokaostokset ja päivittäistavarat 326 220 euroa ja kulttuuri, liikunta ja vapaa-aika 26 785 euroa. Rakentamiseen ja kunnostamiseen käytettiin keskimäärin 3 941 euroa vapaa-ajanasukasta kohden, mediaanin ollessa 500 euroa. Ruokaostoksiin ja päivittäistavaroihin kulutettu rahamäärä 12 kuukauden aikana oli keskimäärin 2 490 euroa, mediaanin ollessa 1 200 euroa. Vähiten vastaajat ilmoittivat käyttäneensä rahaa kulttuuriin, liikuntaan ja vapaa-aikaan, joihin käytettiin vapaa-ajanasukasta kohden keskimäärin 205 euroa, mediaanin ollessa 100 euroa. Keskimääräinen kokonaiskulutus vapaa-ajanasukasta kohden oli näin ollen 6 636 euroa, mediaanin ollessa 1 800 euroa.

Maksutyyppi	Kokonaiskulutus (eur)	Keskiarvo/vastaaja (eur)	Mediaani/vastaaja (eur)
Rakentaminen ja kunnostaminen	516 245	3 941	500
Ruokaostokset ja päivittäistavarat	326 220	2 490	1 200
Kulttuuri, liikunta ja vapaa-aika	26 785	205	100
Yhteensä	869 250	6 636	1 800

Taulukko 5. Vapaa-ajanasukkaiden käyttämä rahamäärä Asikkalan alueen palveluihin edellisen 12 kuukauden aikana (n=131)

Tyytyväisyys vapaa-ajanasumiseen Asikkalan alueella

Kyselyn lopuksi kysyttiin vastaajien arviota vapaa-ajanasumiseen kokonaisuutena. Vastauksia saatiin 131. Taulukosta 6 nähdään, että yli puolet vastaajista oli tyytyväisiä vapaa-ajanasumiseensa ja erittäin tyytyväisiä ilmoitti olevansa 57 vastaajista. Viisi prosenttia eli 6 vastaajaa arvioi olevansa neutraali eli ei tyytyväinen eikä tyytymätön. Kukaan vastaajista ei arvioinut olevansa tyytymätön tai erittäin tyytymätön vapaa-ajanasumiseensa kokonaisuutena eikä kukaan vastannut, ettei osaa sanoa kantaansa.

	Erittäin tyytyväinen	Tyytyväinen	Neutraali	Tyytymätön	Erittäin tyytymätön	En osaa sanoa
%-osuus	43 %	52 %	5 %	0 %	0 %	0 %
Vastaajia	57	68	6	0	0	0

Taulukko 6. Tyytyväisyys vapaa-ajanasumiseen kokonaisuutena (n=131)

5.3 Näkemyksiä Asikkalan alueen palveluiden kehittämiseksi

Kyselylomakkeen lopussa olleessa palauteosiossa vastaajille annettiin mahdollisuus palautteeseen ja kehitysideoihin alueen palveluiden kehittämiseksi. Asikkalan kuntaa koskevassa palautekohdassa annettiin 41 vastausta ja Asikkalan alueen yrittäjiä koskevassa 29 vastausta. Tässä luvussa esitetään saatua avointa palautetta, joista on valikoitu useimmin mainittuja ja vastauksista yhteen koottuja kokonaisuuksia.

Asikkalan alueen kunnan palvelut

Asikkalan kuntaa koskevassa palautteessa havainnoitiin eniten teiden kuntoon ja liikenteeseen, ympäristöasioihin, jätehuoltoon ja rakennusvalvontaan liittyviä palautteita. Teiden kuntoon ja liikenteeseen liittyvissä palautteista saatiin muun muassa seuraavanlaista palautetta:

Teiden kunnossapito on paikoin surullista ja julkinen liikenne haja-asutusalueella lähes olematonta. Ilman omaa autoa ei pärjää. Olisipa edes taksipäivystys. Ja tilaus-taksivene olisi loistava.

Teiden kuntoon liittyvät vastaukset liittyivät muun muassa Kalkkistentien ja Onalintien huonoon kuntoon sekä yleisesti teiden huonoon kunnossapitoon. Ympäristöasioista saadussa palautteessa toivottiin muun muassa parempaa kiinteistöjen ja vapaa-ajanasuntojen pihojen valvontaa sekä tarkempaa puuttumista pihojen siivottomuuteen ja jopa maaperää ja järveä saastuttaviin jätteisiin pihossa. Lisäksi kunnalta toivottiin alueen luonnon aiempaa parempaa huomioon ottamista muun muassa kunnan alueella tapahtuvassa kaavoituksessa ja asenteisiin vaikuttamisessa.

Jätehuoltoon liittyen Asikkalan kunnan alueelle toivottiin lisää kierrätyspisteitä. Jätehuollosta saatiin muun muassa seuraavanlaista palautetta:

Asikkalassa on liian vähän kierrätyspisteitä. Vääksyssä sijaitsevat ovat liian kaukana joistakin Asikkalan alueista. Päjät-Hämeessä on risujen poltto kielletty, mutta risuja tulee paljon puiden kaadoista, metsiköiden siistimisessä yms. Jos halutaan pitää ympäristö siistinä, puhtauden lisäksi tulisi risujätekasolle keksiä jokin muu tapa kuin risujen vienti peräkärillä jäteasemalle varsinkin, kun matkaa tulee yhteensä useita kymmeniä kilometrejä ja peräkärriin ei paljon mahdu. Yleensäkin haja-asutusalueille tulisi panostaa jäteasioissa edelleen, siihen on tarvetta.

Jäteaseman toivottiin palvelevan asiakkaita paremmin, mutta toisaalta se sai kiitosta toimivuudestaan ja toiminnan sujuvuudesta myös ruuhka-aikoina. Rakennusvalvonnalta puolestaan toivottiin helpompaa ja nopeampaa asioiden käsittelyä.

Avoimessa palautteessa kunnalle arvioitiin lisäksi kiinteistövero liian korkeaksi, ja kunnalta toivottiin vahvempaa strategiaa, miten vapaa-ajanasukkaista saadaan hyötyä.

Tarvitaan vahvempaa strategiaa, miten vapareista halutaan hyötyä, mitkä ovat mahd. riskit kunnalle ja miten luodaan win-win-tilanne niin että kaikki hyötyvät. Nyt tahtotila on löysä ja se näkyy myös palveluiden kohdistamattomuudessa. Asikkala on kiva kesäseutu, mutta onko vieraat omia asukkaita vai muita kesävieraita? En koe, että olen erityinen, kun olen juuri Asikkalan kesäasukas; identiteettiä voisi vahvistaa. Tosin kylät ovat tehneet tässä hyvää ja Asikkalaa parempaa työtä!

Kunnan toivottiin muistavan, että myös vapaa-ajanasukkaat ovat osa Asikkalaa. Kiitosta puolestaan saivat muun muassa kirjasto ja liikuntapalvelut ja -paikat.

Asikkalan alueen yrittäjät

Asikkalan alueen yrittäjiä koskevassa palautteessa havainnoitiin selvästi eniten mainintoja hyvästä ja toimivasta palvelusta sekä tarpeesta saada lisää tiedotusta ja mainontaa yrittäjiltä. Lisäksi alueen yrittäjille annettiin kiitoksia ja ruusuja, joiden ohella esitettiin muun muassa toiveita ja ideoita jatkoon:

Avoimet maatilat on hyvä tapahtuma, missä pääsee tutustumaan maataloihin. Toivotavasti niitä olisi vuosittain.

Hyvin menee. Aukioloajat muualta ajavien mukaan voisi huomioida sesonkiaikoina? Kun itse tulen työpäivän päätteeksi tiskit ovat tyhjiä ja valot sammuneet. Mitä palveluita vaparit tarvitsevat ja toivovat? Mitä voisitte kohdistaa meille (paljon)?!

Hyvästä ja toimivasta palvelusta avoimissa vastauksissa kiitettiin esimerkiksi Kalkkisten Pihamaata, Ranskalaista kyläkauppaa ja Minnan Kammaria. Hyvän palvelun palautteen saivat Asikkalan alueen yrittäjät kokonaisuudessaan:

Asikkalan yrittäjistä ei ole paha sanaa. Hyviä firmoja, osaavia ammattilaisia, hyvää asiakaspalvelua.

Vastaajat toivoivat palautteissa yrittäjiltä enemmän tiedottamista ja mainostamista:

Yrittäjät: pitäkää itsenne paremmin tyrkyllä, esillä - saisitte oikeasti paljon enemmän toimeksiantoja, jos teistä tiedettäisiin enemmän. Kaikki eivät halua kuulua yhdistykseen tai osallistua kaiken maailman rientoihin. Pienyrittäjien apua kuitenkin tarvitaan: valitkaa vieläkin paremmat viestintäkanavat kuin tienvarsi-ilmoitustaulut, yhdistysten jäsenet, jonkun mainitakseni.

Tiedonkulkuun liittyvissä palautteissa pyydettiin huomioimaan myös vapaa-ajanasukkaiden nuorempi sukupolvi:

Meidän nuorempien polvien mökkiläisten tiedonkulku on hyvin nettipohjaista. Pitäkää kotisivut kunnossa, referenssikuvia saatavilla ja yhteystiedot ja vastailkaa sähköpostiin.

5.4 Tulokset ja näkemyksiä Asikkalan vapaa-ajanasukkaiden yhdistyksestä

Tutkimuksen kyselylomakkeen kolmannessa teemaosiossa, Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry, kartoitettiin Asikkalan alueen vapaa-ajanasukkaiden suhdetta Asikkalan vapaa-ajanasukkaiden yhdistykseen eli tiedusteltiin mahdollista yhdistyksen jäsenyyttä, miksi ollaan tai miksi ei olla yhdistyksen jäsen ja miten yhdistyksen toimintaa tulisi kehittää.

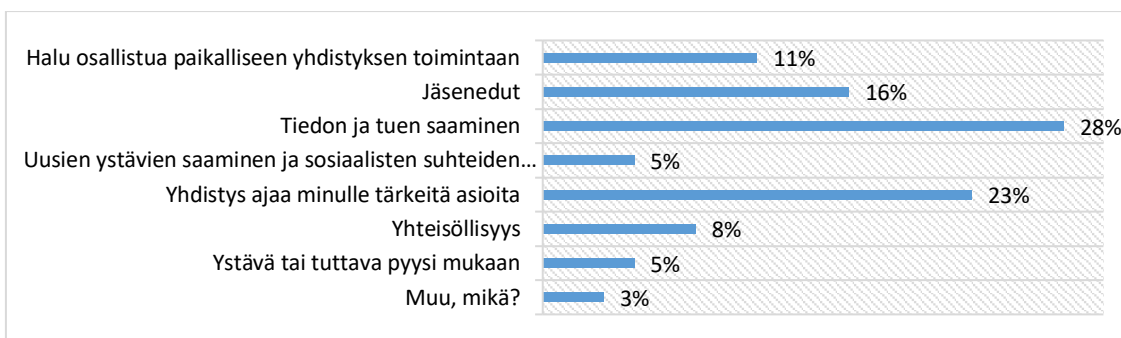
Ensimmäisenä kysyttiin, onko vastaaja Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n jäsen. Vastausvaihtoehdot olivat kyllä tai en. Kysymykseen saatiin 131 vastausta. 15 prosenttia vastaajista eli 20 henkilöä ilmoitti olevansa yhdistyksen jäsen, ja 85 prosenttia vastaajista eli 111 henkilöä ilmoitti, ettei ole yhdistyksen jäsen.

Tämän jälkeen vastaajilta kysyttiin, mikä tai mitkä asiat vaikuttivat päätökseen liittyä yhdistyksen jäseneksi. Vastausvaihtoehtoja oli mahdollisuus valita yksi tai enemmän seuraavista vaihtoehtoista: halu osallistua paikalliseen yhdistyksen toimintaan, jäsenedut, tiedon ja tuen saaminen, uusien ystävien saaminen ja sosiaalisten suhteiden luominen, yhdistys ajaa minulle tärkeitä asioita, yhteisöllisyys, ystävä tai tuttava pyysi mukaan tai muu syy, jota vastausvaihtoehdossa pyydettiin tarkentamaan. Vastaajia kysymykseen oli 20, vastausvaihtoehtoja kysymykseen annettiin kaikkiaan 61.

Kuviosta 12 nähdään, että vaihtoehtoista eniten vastaajat olivat valinneet 28 prosentin osuudella eli 17 valintaa tiedon ja tuen saamisen. 23 prosentin eli 14 valinnan osuudella syyksi oli valittu, että yhdistys ajaa vastaajalle tärkeitä asioita. Jäsenedut olivat vaikuttaneet 16 prosentin, 10 valinnan, päätökseen liittyä yhdistyksen jäseneksi. Halu osallistua paikalliseen yhdistyksen toimintaan oli vaikuttanut 11 prosentin osuudella eli 7 valinnan. 5 valintaa eli 8 prosentin osuus osuudella syyksi oli valittu jäsenyyden mukanaan tuoma yhteisöllisyys. Lisäksi 5 prosentin osuuksilla eli kolmella valinnalla vastauksissa syyksi valikoitui uusien ystävien saaminen ja sosiaalisten suhteiden luominen ja ystävän tai tuttavan pyyntö mukaan yhdistykseen. Kaksi vastausta, 3 prosentin osuus, annettiin kohtaan muu, mikä. Näihin kahteen vastukseen annettiin seuraavat perustelut:

Yhteistyö kunnan päättäjien kanssa ja kunnan asioihin vaikuttaminen Vapaa-ajan asukkaiden näkökannalta.

Relevantimpi agenda, aktiivisempi toiminta

Kuvio 12. Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n jäseneksi liittymisen syitä (n=61)

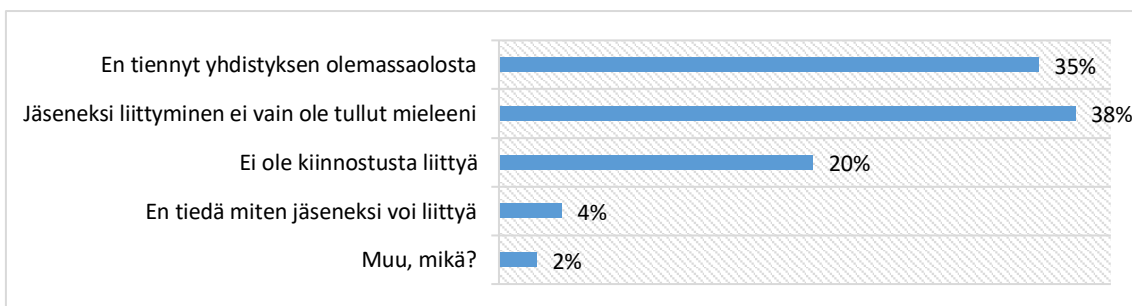
Niiltä vastaajilta, jotka vastasivat, etteivät ole Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n jäsen, kysyttiin seuraavaksi, miksi vastaaja ei ole jäsen. Myös tähän kysymykseen vastausvaihtoehtoja oli mahdollisuus valita yksi tai enemmän seuraavista vaihtoehdoista: en tiennyt yhdistyksen olemassaolosta, jäseneksi liittyminen ei vain ole tullut mieleeni, ei ole kiinnostusta liittyä, en tiedä miten jäseneksi voi liittyä tai muu syy, jota vastausvaihtoehdossa pyydettiin tarkentamaan. Vastaajia kysymykseen oli 108, vastausvaihtoehtoja kysymykseen annettiin kaikkiaan 122.

Kuviosta 13 nähdään, että vaihtoehdoista eniten vastaajat olivat valinneet 38 prosentin osuudella eli 46 syyksi, ettei jäseneksi liittyminen vain ole tullut vastaajan mieleen. 35 prosentin eli 43 valinnan osuudella syyksi oli valittu, ettei vastaaja tiennyt yhdistyksen olemassaolosta. 20 prosenttia, 25 valintaa, ilmoitti, ettei ole kiinnostusta liittyä yhdistyksen jäseneksi. 4 prosentin osuudella eli viisi valintaa ei tiennyt, miten jäseneksi voi ilmoittautua. Kolme vastausta, 2 prosentin osuus, annettiin kohtaan muu, mikä. Näihin kolmeen vastukseen annettiin seuraavat perustelut:

En tiedä olenko Paljärven hyväksi ry:n kautta.

En ole saanut aikaiseksi, ehkäpä nyt pitäisi :).

Olen tyytyväinen kunnan palveluihin.

Kuvio 13. Syitä, miksi ei olla Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n jäsen (n=122)

Vapaa-ajanasukkaiden näkemyksiä Asikkalan vapaa-ajanasukkaiden yhdistyksestä

Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:tä koskevassa osiossa vastaajilta kysyttiin myös heidän odotuksiaan yhdistykseltä tai ajatuksia, miten he kehittäisivät Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n toimintaa. Kysymykseen saatiin 27 vastausta, joista tuloksiin on nostettu vastauksista eniten mainitut teemat.

Vastauksista nousi selvästi esiin kaksi teemaa, tapaamiset ja yhteinen tekeminen sekä tiedottamiseen ja tiedon kulkuun liittyvät palautteet. Järjestetyn toiminnan eli yhteisen tekemisen palautteissa nostettiin esiin muun muassa retket lähialueille sekä kesäteatteriin. Tiedottamiseen ja tiedonkulkuun liittyvissä palautteissa toivottiin säännöllistä jäsenistön tiedottamista, tietoa esimerkiksi vapaa-ajanasumiseen liittyen tai kunnan toimista.

Jakakaa paikallistietoa paljon nykyisen edunvalvonnan lisäksi. Toivoisin saavani viestintää useammin kuin kuukausittain - esim face tai email ei ole tunkeilevaa.

Kyselylomakkeen lopussa olleessa palauteosiossa vastaajille annettiin mahdollisuus palautteeseen ja kehitysideoihin Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:lle. Avoimia vastauksia, joista tuloksiin on valikoitu useimmin mainittuja, annettiin 17. Saaduissa avoimissa palautteissa oli eniten havaittavissa tarve yhdistyksen tunnettuuden lisäämiseksi ja toiminnan tarkoituksen vahvistamiseksi alueen vapaa-ajanasukaille. Tämä oli havaittavissa esimerkiksi seuraavissa palautteissa:

Tempauksia kauppojen edessä yhdessä yrittäjien kanssa, se tekee tunnetuksi!

Ei kokemusta toiminnasta.

Kunnassa on yli 4000 vapaa-ajanasuntoa. Veikkaan, että minimaalinen murto-osa on järjestön jäseniä. Mikä lienee syytä tähän?

Keitä palvelette ja miten? Eläkeläisiä, perheitä vai nuoria? Miten se näkyy?

6 Yhteenveto ja pohdinta

6.1 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Asikkalan kunnan alueen vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyyttä vapaa-ajanasumiseensa ja asukkaiden merkitystä alueen palveluiden käyttäjinä. Vapaa-ajanasukkaiden taustatiedot tarjoavat kontekstia tutkimukselle. Lisäksi taustatiedot tarjoavat kiinnostavia näkökulmia vapaa-ajanasukkaiden profiilista ja voivat ohjata tulevia tutkimuksia ja kehitystoimia alueella.

Tutkimuksen taustatietojen tuloksissa ikäjakauma osoitti monipuolisen vapaa-ajanasuntojen käyttäjäkunnan, jossa työikäiset, 18–63-vuotiaat, muodostivat suurimman vapaa-ajanasuntojen käyttäjäryhmän Asikkalan alueella. Saatujen tulosten perusteella yhdellä vapaa-ajanasunnolla on keskimäärin 5 käyttäjää. Mökkibarometri -tutkimuksen (2021) tuloksissa vapaa-ajanasuntoa toistuvasti käyttäviä oli keskimäärin 4,7 vapaa-ajanasuntoa kohden, joten Asikkalan alueella voidaan todeta vapaa-ajanasunnon käyttäjiä olevan hieman keskimääräistä enemmän. Kun ajatellaan Tilastokeskuksen (2023) ilmoittamia tilastoja Asikkalan kesämökkien määrästä ja keskimääräistä käyttäjämäärää, nähdään selviä viitteitä merkittävästä vapaa-ajanasukkaiden määrästä pienen kunnan alueella.

Vakituisen asuinkunnan osalta Asikkala näyttää poikkeavan Mökkibarometri -kyselyn tuloksista. Asikkalan vapaa-ajanasumisen tutkimuksen tulosten mukaan noin kaksi kolmasosaa vapaa-ajanasunnon käyttäjistä asuu vakituisesti Päijät-Hämeen alueen ja ainoastaan 4 prosenttia ilmoitti vakituiseksi asuinkunnakseen Asikkalan. Mökkibarometrin (2021) kyselyyn vastanneista sen sijaan 38 prosentilla vapaa-ajanasunto sijaitsi samassa kunnassa kuin vakituinen asunto. Toisaalta Valtioneuvoston (2021) mukaan Mökkibarometrin tulokset indikoivat, että vapaa-ajanasunnon omistaminen oman kotikunnan ulkopuolelta on lisääntynyt ja näin ollen useiden mökkikuntien asukasluvu tulee monikertaistumaan kausiasukkaiden vuoksi. Kun pohditaan Asikkalan alueen vapaa-ajanasukkaiden tarpeita alueen palveluiden suhteen tai toimia heidän tyytyväisyytensä parantamiseksi, tutkimuksen taustatiedoista on olennaista ottaa huomioon vapaa-ajanasukkaiden ikäjakauma, heidän määränsä kunnassa sekä vakituisen asuinkunnan sijainti ja sen etäisyys vapaa-ajanasunnolta.

Muita tutkimuksen taustatiedoista saatuja tuloksia olivat vapaa-ajanasunnon rakennusvuosi ja sen käyttöaste ennen pandemia-aikaa ja pandemia-aikana. Asikkalan alueen tuloksissa oli havaittavissa Mökkibarometrin (2021) tuloksiin verrattuna, että asuntokanta lienee hieman keskimääräistä vanhempaa. Mökkibarometrin tuloksissa vapaa-ajanasuntoja oli prosentuaalisesti eniten rakennettu 1990-luvulla (19,0 %), 1980-luvulla (15,3 %) ja 1970-luvulla (15,2 %). Asikkalassa puolestaan vapaa-ajanasuntoja oli tutkimuksen tuloksien valossa

eniten rakennettu ennen 1950-lukua (16 %), 1980-luvulla (15 %) ja 1990-luvulla (14 %). Tulokset eivät ole täysin verrattavissa, koska kysymyksen asetellut tutkimuksissa poikkesivat toisistaan. Mökkibarometrissa tiedusteltiin vapaa-ajanasunnon päärakennuksen rakennusvuotta ja opinnäytteen kyselyssä vapaa-ajan tontilla sijaitsevien asuinrakennusten rakennusvuotta.

Vapaa-ajan asunnon käyttöasteen korkea taso osoittaa, että vapaa-ajanasunnnot ovat aktiivisessa käytössä, mikä voi tukea alueen taloudellista toimeliaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Tutkimuksen tulokset osoittavat pandemia-ajan lisänneen vapaa-ajanasunnon käyttöä hienoisesti. Saaduista tuloksista ei kuitenkaan ilmene, minä kuukausina ja kuinka monta päivää tai vuorokautta kuukaudessa vapaa-ajanasunnnot ovat olleet käytössä, vaan niistä on nähtävissä ainoastaan arvio koko vuoden käytöstä kuukausittaisen käyttömäärän jäädessä arvoitukseksi. Valtioneuvoston (2021) mukaan Mökkibarometrin tuloksissa keskimääräinen vapaa-ajanasunnolla vietetty vuorokausimäärä on kasvanut merkittävästi. Tulosten mukaan on myös arvioitavissa, että muutamien tulevien vuosien aikana lähes 40 prosentilla vapaa-ajanasunnoista käyttö tulee lisääntymään.

Lisäksi tutkimuksen taustatiedoista saatiin tietoa vapaa-ajanasunnon muuttamisesta ympärivuotisesti asuttavaksi tai vakituisesti asuttavaksi tai ovatko ne mahdollisesti jo käytössä ympärivuotisesti tai muutettu vakituiseksi asunnoksi. Tutkimuksen tuloksissa on poikkeamaa Mökkibarometrin 2021 -tutkimuksen tuloksiin. Tuloksista vertailukelpoiset on koottu nähtäväksi Taulukkoon 7. Tuloksia tarkasteltaessa on kuitenkin hyvä huomioida, etteivät ne ole täysin verrattavissa, koska kysymyksen asetellut tutkimuksissa poikkesivat toisistaan.

	Asikkalan vapaa-ajanasu- misen tutkimus	Mökkibarometri 2021
Vapaa-ajanasunto ympärivuotisesti käytössä	37 %	29 %
Ajatuksia vapaa-ajanasunnon muuttamiseksi ympärivuotiseen käyttöön soveltuvaksi	7 %	16 %
Ajatuksia vapaa-ajanasunnon muuttamiseksi vakituiseksi asunnoksi	6 %	13 %

Taulukko 7. Tuloksia vapaa-ajanasunnon käytöstä (osittain mukailtu Voutilainen ym. 2021, 49)

Vapaa-ajanasuntojen muuttaminen ympärivuotisiksi tai vakituiseksi asunnoksi voi vaikuttaa merkittävästi alueeseen, sen palveluihin ja yhteisöllisyyteen. Tämä avaa mahdollisuuksia tulevaisuuden suunnittelulle ja kehitykselle. On kuitenkin tärkeää tarkastella näitä mahdollisia muutoksia huolellisesti ja harkita niiden vaikutuksia alueen kestäväälle kasvulle ja asukkaiden hyvinvoinnille.

Asikkalan alueen vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyys

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että suurin osa Asikkalan kunnan alueen vapaa-ajanasukkaista on tyytyväisiä vapaa-ajanasumiseensa. Yhteensä 95 prosenttia vastaajista arvioi olevansa tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä vapaa-ajanasumiseensa kokonaisuutena ja vain pieni osa ilmaisi merkittäviä huolenaiheita tai tyytymättömyyttä. Tyytyväisyyttä lisäävät erityisesti rauhallisuus ja luonnonläheisyys sekä vapaa-ajanasuntojen sijainti. Nämä piirteet peilaavat Vepsäläisen (2017) ja Ahlqvistin (2009) esille tuomia näkökulmia vapaa-ajanasumisen kaivatuista elementeistä.

Tutkimuksen tulokset heijastelevat siis Vepsäläisen (2017) ja Ahlqvistin (2009) esille tuomia näkökulmia vapaa-ajanasumisen merkityksestä. Vepsäläisen (2017) mukaan vapaa-ajanasuminen toimii vastapainona arkielämälle, tarjoten katkaisun normaaleista arjen rutiineista ja mahdollisuuden nauttia yksinkertaisemmasta ja maanläheisemmästä elämäntavasta. Tulokset osoittavat, että suuri osa Asikkalan kunnan alueen vapaa-ajanasukkaista arvostaa tällaisia elementtejä vapaa-ajanasumisessaan, kuten rauhaa ja luonnonläheisyyttä.

Samoin Ahlqvistin (2009) huomiot vapaa-ajanasumisen odotuksista liittyvät tutkimuksen tuloksiin. Luonnonläheisyys, hiljaisuus, mahdollisuus omaan rauhaan ja rentoutuminen ovat keskeisiä tekijöitä, joita vapaa-ajanasukkaat odottavat. Tämän voisi katsoa korostavan tarvetta säilyttää alueen luonnonkauneus ja tarjota mahdollisuuksia rauhalliseen oleskeluun sekä rentouttaviin vapaa-ajanharrastuksiin vapaa-ajanasuinkunnan alueella.

Nämä tietoperustoihin liittyvät havainnot vahvistavat, että vapaa-ajanasuminen Asikkalan kunnan alueella näyttää vastaavan laajempia vapaa-ajan asumisen kulttuurisia ja henkilökohtaisia odotuksia. On hyvä huomioida myös Ahlqvistin (2009) näkemys vapaa-ajanasumisen osallisuudesta nykyaikaisessa kulutuskuulttuurissa, jossa korostuvat vaihtelunhalu, elämyshakuisuus ja identiteetin rakentaminen. Tuloksissa tällaisesta viitteitä antavat avoimissa vastauksissa esiintyvät toiveet erilaisista kulttuuri- ja liikuntatapahtumista kuten esimerkiksi konserteista, kesäteatterista, urheilutapahtumista ja ohjatuista vaelluksista ja luontokävelyistä.

Vaikka suurin osa vapaa-ajanasukkaista on tyytyväisiä, tulokset paljastavat myös huolenaiheita, erityisesti teiden kunnossa. Korjaustoimenpiteitä teiden kunnan parantamiseksi tulisi harkita vakavasti. Lisäksi tuloksista oli havaittavissa toiveita paremmista liikenneyhteyksistä. Tämä viittaa tarpeeseen parantaa paikallisia infrastruktuuripalveluita. Panostukset alueen infrastruktuuriin, kuten liikennöintiin, voivat myös merkittävästi lisätä vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyyttä ja mukavuutta.

Lisäksi avoimissa vastauksissa korostui kaipuu monipuolisempaan kulttuuri- ja liikuntatarjontaan, kuten esimerkiksi toiveet konserteista ja vaelluksista. Nämä huomiot avaavat mahdollisuuksia kehittää aluetta vastaamaan vapaa-ajanasukkaiden monipuolisiin odotuksiin. Olisi suositeltavaa tutkia mahdollisuuksia järjestää erilaisia tapahtumia, kuten konsertteja, kesäteatteria ja urheilutapahtumia, vastaamaan vapaa-ajanasukkaiden toiveisiin.

Asikkalan alueen vapaa-ajanasukkaiden merkitys alueen palveluiden käyttäjinä

Tutkimuksen tarkoituksena oli lisäksi arvioida Asikkalan kunnan alueen vapaa-ajanasukkaiden merkitystä alueen tarjoamien palveluiden käyttäjinä. Tulosten perusteella voidaan todeta, että Asikkalan kunnan alueen vapaa-ajanasukkaat arvostavat alueen tarjoamia palveluita ja he ovat myös merkittäviä alueen palveluiden käyttäjiä. He arvioivat alueen palvelutarjonnan vastaavan tarpeitaan hyvin, korostaen erityisesti kauppapalveluiden tärkeyttä vapaa-ajanasumisen kannalta. Tämä heijastaa osaltaan Mökkibarometrin (2021) havaintoa, jossa korostetaan vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyyttä alueen tarjoamiin palveluihin.

Eniten käytetyt palvelut liittyvät päivittäistavaroihin, mutta myös kahvila- ja ravintolapalveluilla, huoltoasemilla sekä virkistys-, kulttuuri- ja liikuntapalveluilla on käyttäjiä. Tuloksissa havaitaan myös vähäisempää käyttöä joissakin palveluissa, kuten yksityisissä liikennepalveluissa ja parturi- ja kampaamopalveluissa. Analyysi osoittaa, että tutkimuksessa mainittuja julkisia tai kunnallisia palveluita käytetään vähän, hienoisena poikkeuksena alueen ulkoilureitit sekä pienjäteasema.

Vapaamuotoiset vastaukset korostavat tarvetta uusille palveluille, kuten remonttipalveluyrityksille, ravintoloille, sekä parannuksia joukkoliikenteeseen ja taksipalveluihin. Näiden toiveiden perusteella nähdään mahdollisuus laajentaa palvelutarjontaa vastaamaan vapaa-ajanasukkaiden odotuksia. On tärkeää huomata, että nämä palautteet eivät ainoastaan kuvasta nykyistä käyttäytymistä vaan tarjoavat myös suuntaviivoja tulevien palveluiden kehittämiseksi.

Mökkiläiset kuntapalvelujen käyttäjinä -tutkimus (Saaristoasiain neuvottelukunta 2006) vahvistaa vapaa-ajanasukkaiden merkittävää taloudellista vaikutusta Asikkalan alueella. Vastaajien arviot alueen palveluihin käytetyistä summista heijastelevat tätä taloudellista merkitystä. Tietoperustan ja tutkimuksen perusteella vapaa-ajanasumisella on merkittävä rooli alueen taloudessa ja potentiaalia lisätä alueen vetovoimaa parantamalla palveluita vastaamaan vapaa-ajanasukkaiden tarpeita ja odotuksia. Kehitettäessä alueen palveluita on tärkeää ottaa huomioon vapaa-ajanasukkaiden odotukset ja luoda houkutteleva ympäristö vapaa-ajanasumiselle.

Vapaa-ajanasuminen ilmiönä Suomessa koskettaa meistä lähes jokaista jossain elämän vaiheessa, joten se on hyvin laaja ja moninainen ilmiö. Onkin hyvä huomioida, että vapaa-ajanasumiselle on kunnalle paljon eri vaikutuksia, joita tässä opinnäytteessä ei ollut mahdollisuutta tarkastella.

6.2 Tutkimuksen pätevyys, luotettavuus ja objektiivisuus

Tätä opinnäytetyötä tehtäessä on tutustuttu yliopiston eettisiin sääntöihin ja niitä on noudatettu parhaan osaamisen mukaan seuraamalla pelisääntöjen teesejä eli käyttämällä tietoa oikein, sääntöjen mukaan toimimalla ja olemalla rehellinen ja reilu (LUT University).

Määrällisen tutkimuksen pätevyyttä ja luotettavuutta arvioidaan validiteetin ja reliabiliteetin avulla, jotka yhdessä mittaavat tutkimuksen kokonaisluotettavuutta. Tutkimuksien tavoitteena on välttää virheitä, mutta kuitenkin tutkimusten tulosten pätevyys ja luotettavuus vaihtelevat. Tämän vuoksi tutkimuksissa onkin tärkeää arvioida tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. Reliabiliteetilla, joka mittaa tulosten luotettavuutta, kuvataan tutkimuksen mittaustulosten toistettavuutta ja tarkkuutta. Validiteetti puolestaan tarkoittaa sitä, miten hyvin jokin tutkimusmenetelmä mittaa sitä ilmiön tai asian ominaisuutta, mitä on tarkoituskin mitata. Näin ollen tutkimuksen ollessa pätevä, se ei saisi sisältää systemaattisia virheitä. (Vilkkä 2021, 193–194.)

Tutkimuksessa annettiin vastauksia kaikkiaan 131 kappaletta, joista 128 annettiin sähköisen lomakkeen kautta. Kolme vastausta toimitettiin paperisena ja nämä vastaukset syötettiin sähköiseen lomakkeeseen, jotta ne saatiin saamaan raporttiaineistoon muiden vastaus-ten kanssa. Opinnäytteessä esitettiin Taulukossa 3 Tilastokeskuksen ilmoittamat Asikkalan kesämökkien kappalemäärät. Vuonna 2022 Asikkalassa ilmoitettiin olevan 4 037 kesämökkiä. Koska Asikkalan kunnan tiedotuslehti Kesäposti jaetaan kaikkiin Asikkalan alueen kotitalouksiin ja kesäasukkaille, vastausprosenttia laskettaessa oletetaan jokaisella kesäasukkaalla olleen mahdollisuus vastata kyselyyn. Vastausprosenttia laskettaessa 4 037 vastaajan mukaan, se olisi 3,24 prosenttia. Tämä vastausprosentti on kuitenkin karkea arvio, koska sen tarkkaan laskemiseen tarvitaan tarkka tieto otoksesta. Tässä tilanteessa ei varmuudella tiedetä, kuinka monta Asikkalan vapaa-ajanasukasta kysely lopulta tavoitti. Lisäksi on otettava huomioon, että Kesäposti jaetaan myös kaikkiin Asikkalan alueen kotitalouksiin, joten vastauksen kyselyyn olisi voinut antaa myös Asikkalassa vakituisesti asuva henkilö.

Vastausprosentin voidaan todeta jääneen alhaiseksi, mutta tulosten voidaan olettaa olevan suuntaa antavia. Toimeksiantajat olivat tyytyväisiä tulokseen ja pitivät alueelle ensimmäistä kertaa suunnattua tutkimusta hyvänä pohjana jatkossa tehtäville tutkimuksille Asikkalan

alueen vapaa-ajanasukkailla. Kvantitatiivisen tutkimuksen ohella tavoitteena oli saada alueen vapaa-ajansukkailta palautetta Asikkalan kunnalle ja alueen yrittäjille sekä Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:lle. Avointen vastausten muodossa palautetta ja ideoita saatiinkin, joten myös tältä osin tuloksiin oltiin tyytyväisiä. Todettaneen kuitenkin, että avoimissa vastauksissa oli myös virhemarginaali, koska vastausten seasta löytyi yksittäisiä tyhjiä vastauksia tai vastauksia, joiden tarkka tulkinta oli haastavaa, esimerkiksi vastaus: Kiitos.

Tutkimuksen eettisen toteutuksen varmistamiseksi opinnäytetyötä tehtäessä on noudatettu tarkkuutta ja rehellisyyttä, eikä tutkimuksen tuloksia ole muunneltu, vaan ne on esitetty objektiivisesti. Vilkan (2007, 13) mukaan objektiivisuus tarkoittaa tutkijan puolueettomuutta eli toisin sanoen tutkija ei vaikuta tutkimuksen tulokseen. Tutkijasta riippumaton tutkimustulos on objektiivinen. Tutkimusprosessin aikana tavoitellaan mahdollisimman objektiivista tutkimusta eli sekä puolueetonta tutkimusprosessia että puolueettomia tutkimustuloksia. (Alkula ym. 1995, 297, 299, Vilkan 2007, 16 mukaan). Tutkimuksen tuloksissa on avoimesti ilmoitettu mahdollisista rajoituksista ja vääristymistä, mikä lisää tutkimuksen luotettavuutta ja avoimuutta.

Lisäksi tutkimuksen eettisen toteutuksen varmistamiseksi on huomioitu että siihen osallistujilla on ollut ymmärrys tutkimukseen osallistumisen merkityksestä, sen tarkoituksesta ja että he ovat antaneet suostumuksensa osallistumiseen. Tutkimuksessa kiinnitettiin huomiota myös yksityisyydensuojaan selittämällä henkilötietojen käsittely avoimesti ja varmistamalla tulosten anonyymius, jotta yksittäisten osallistujien tunnistaminen on mahdotonta.

Vastaajille kerrottiin kyselyssä, että vastaamalla heillä on mahdollisuus vaikuttaa Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n toimintaan sekä mahdollisuus auttaa alueen palveluiden kehittämisessä. Lisäksi heitä informoitiin, että heidän yhteystietojaan, joiden jättäminen oli vapaaehtoista, ei tulla käyttämään muualla kuin arvonnassa tai heidän halutessaan ja ne luovutetaan Järvi-Hämeen Osuuspankin tiedoksi. Tiedoksi vastaajille annettiin myös, että yhteystiedot poistetaan arkistoitavista kyselyn tiedoista ja kaikki kerätty aineisto arkistoidaan ilman henkilötunnistatietoja ja itse kysely toteutetaan anonyymisti. Aiemmin on todettu, että tutkimuksen aineisto kerättiin Webropol-kyselytyökalun avulla. Tähän ainoastaan tämän opinnäytteen tekijällä oli pääsy ja näin ollen yksityiskohtaiset kyselyn tulokset olivat ainoastaan hänen hallussaan.

6.3 Pohdintaa työn toteutuksesta

Opinnäyteprosessi on ollut haastava, mutta samalla myös opettava ja uskon, että oppimastani tulen hyötymään erityisesti jatko-opintoja ajatellen. Tutkimustyö ja tieteellinen kirjoittaminen on ennen opintoja ollut minulle suhteellisen vierasta. Opintojen aikana siihen

toki valmistettiin, mutta kuten asiaan kuuluukin, opintojen loppuvaiheen opinnäyte on ollut minulle syvempi sukellus tutkimuksen maailmaan.

Työn toteutukseen en voi olla kuin osittain tyytyväinen. Opinnäyteprosessin lähtiessä käyntiin, tutkimuksen kyselylomakkeen tekemisellä valmiiksi oli kiire ja kyselyn toteutusvaihe tuli yksinkertaisesti liian nopeasti alun jälkeen. Ennen kyselylomakkeen tekoa olisi pitänyt olla enemmän aikaa tietoperustan haulle ja tutkimiselle, koska se olisi tukenut ja auttanut merkittävästi kyselylomakkeen teossa. Opinnäytteessä käytetyssä lomakkeessa oli nyt liikaa kysymyksiä, joilla ei ollut tutkimuksen kannalta painoarvoa ja osassa kysymyksistä kysymyksen asettelu ei täysin antanut vastausta tutkimuksen kysymyksiin.

Myös itse Webropol-lomakkeen luomiseen olisi jälkikäteen arvioiden pitänyt olla enemmän aikaa, jotta kysymykset ja niiden vastaustavat olisi saatu lomakkeelle sellaisiksi, jotka olisivat raportoinnissa toimineet parhaalla mahdollisella tapaa. Koska aikaa näihin ei ollut kiireellisen aikataulun vuoksi, kyselylomakkeen heikkoudet selvisivät osittain vasta tuloksia purkaessa ja työn edetessä. Lisäksi lomaketta olisi ollut järkevää testata Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n hallituksen jäsenten lisäksi esimerkiksi omassa lähipiirissä muutaman henkilön avulla, joilla on itsellä tutkimustaustaa. Tällainen ulkopuolinen katsantokanta ja osaaminen kyselytutkimuksissa olisi varmasti auttanut opinnäytteen tutkimukseen paremmin sopivan lomakkeen luomisessa. Tämän todettuani, voin kuitenkin todeta, että oppimisprosessina näiden asioiden havaitseminen on ollut hyvinkin tehokas ja varmasti mieleen jäävä.

Vapaa-ajanasuminen tutkimusaiheena on laaja ja tutkimuksen kannalta oleellisen tietoperustan hakeminen tutkimuksen kannalta oli työlästä. Onnistuin kuitenkin mielestäni löytämään opinnäytteen aiheeseen kohtuullisen hyvin rajaten oleelliset aihealueet ja pitämään rakenteen työssäni johdonmukaisena. Olen vasta harjoittelija tieteellisessä kirjoittamisessa ja tiedän kirjoitustyylini olevan niin sanotusti rönsyilevä. Yksi minulle tärkeä tavoite opinnäytteessä olikin rajaus ja johdonmukaisuus ja tässä tavoitteessa onnistuin mielestäni tyydyttävästi. Vaikkakaan tutkimuksen kyselylomake ei lopulta soveltunut kovinkaan hyvin tutkimukseen, mielestäni onnistuin tyydyttävästi myös yhdistämään tutkimuksen opinnäytteen tietoperustaan.

Opinnäytteen aikataulutusta epäonnistui, mutta olen hyvin tyytyväinen, että sain työn päätökseen. Alkuperäisen aikataulun romuttumisessa näen syinä hienoisen lannistumisen kyselylomakkeen vuoksi sekä henkilökohtaisen elämän muutokset ja haasteet. Kuitenkin jälleen totean, että oppimisen kannalta sain tärkeää kokemusta siitä, kuinka tärkeitä hyvä suunnitelma, tiedonkeruu ja aikataulutusta ovat.

Mahdolliset jatkotutkimukset vapaa-ajanasumisesta

Näkisin useitakin mahdollisia jatkotutkimuksen aiheita, joista tärkeimpänä nostan alueen toistuvasti toteutettavan vapaa-ajanasukaskyselyn. Säännölliset kyselyt voivat auttaa seuraamaan muutoksia vapaa-ajanasukkaiden tarpeissa ja odotuksissa ajan myötä. Lisäksi pidän tärkeänä tällaisessa toistuvasti toteutettavassa tutkimuksessa sen hyvää vertautuvuutta Mökkibarometriin tuloksiin.

Seuraavassa toteutettavassa Asikkalan alueen vapaa-ajanasumisen tutkimuksessa muokkaisin kyselylomaketta ainakin seuraavin tavoin:

- Taustatiedot on kyselyyn syytä jättää, mutta niitä tulisi muokata. Muun muassa vapaa-ajanasunnon käyttöaste vertailtavaksi Mökkibarometriin eli vapaa-ajanasunnon käyttökuukausien sijaan voisi kysyä keskimääräisiä vapaa-ajanasunnolla vietettyjä vuorokausia.
- Vapaa-ajanasumisen tyytyväisyyttä olisi kiinnostavaa tutkia ja verrata myös ikäryhmittäin ja tämä mahdollisuus tulisi huomioida jo lomaketta kyselytyökalulla luotaessa.
- Palveluiden käytön tiheyden sijaan tai sen lisäksi pyydetään arvioimaan tyytyväisyyttä palveluihin
- Huomiota on syytä kiinnittää kysymysten oleellisuuteen tutkimuksen näkökohdista ja pohtia tarkasti rajaten, mitä tietoa vapaa-ajanasukkaiden tyytyväisyydestä halutaan.

Muita jatkotutkimuksen aiheita voisivat olla syvällisempi analyysi niistä tekijöistä, jotka aiheuttavat tyytymättömyyttä vapaa-ajanasukkaiden keskuudessa tai laajempi taloudellinen analyysi, joka voisi tarjota yksityiskohtaisempaa tietoa vapaa-ajanasukkaiden kulutustottumuksista ja niiden vaikutuksesta paikalliseen talouteen. Myös tutkimus vapaa-ajan asumisen ympäristövaikutuksista tai ympäristöystävällisten palveluiden tarpeesta voisi auttaa luomaan kestävämpiä ratkaisuja alueen kehittämiseksi.

Nyt toteutetun tutkimuksen kyselyssä oli ympäristöön liittyvä avoin kysymys, jolla Asikkalan kunta halusi tunnustella mökkiläisten ajatuksia ympäristön suojelusta mökkikunnassaan ja kysymyksen avulla myös muistuttaa asian merkityksellisyydestä. Olisi ollut mielenkiintoista tutkia ympäristön ja kestävä kehityksen teemaa vapaa-ajanasumisen kontekstissa enemmän, mutta se ei olisi vastannut tutkimuksen kysymyksiin ja olisi myös ollut aiheena liian laaja tämän työn yhteyteen. Tämä voisi olla oma tutkimusaiheensa esimerkiksi kestävä kehityksen ja ympäristöalan opiskelijalle laajasti toteutettuna esimerkiksi Omakotiliiton kautta.

Kehitysideoita Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n toimintaan

Kyselystä tulokset tarjoavat arvokasta tietoa Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n jäsenyyteen liittyvistä näkökohdista ja odotuksista. Näyttää siltä, että jäsenmäärä on tällä hetkellä suhteellisen alhainen, mutta samalla on huomattavaa kiinnostusta yhdistystä kohtaan, sillä monet vastaajat ilmaisivat halunsa osallistua toimintaan. Tiedon ja tuen saamisen merkitys jäsenyyden syynä korostui.

Toisaalta suuri osa ei-jäsenistä ilmoitti, ettei jäseneksi liittyminen ole tullut heille mieleen. Tämä osoittaa, että tiedottamisen ja markkinoinnin parantaminen voisi olla tehokasta jäsenmäärän kasvattamiseksi. Lisäksi merkittävä osuus ei-jäsenistä ei tiennyt yhdistyksen olemassaolosta, mikä viittaa tarpeeseen lisätä yleistä tietoisuutta.

Kehitysideoina Asikkalan vapaa-ajan asukkaiden yhdistykselle esitetään:

- Yhdistyksen tunnettuuden lisääminen tutkimalla tapoja, joilla voi kasvattaa yhdistyksen näkyvyyttä ja tunnettuutta alueella, erityisesti ottaen huomioon vapaa-ajanasuntojen suuren määrän alueella.
- Toiminnan tarkoituksen selkeyttäminen vastaamalla avoimiin kysymyksiin ja selvittämällä, kenelle yhdistys palvelee ja miten.
- Markkinointisuunnitelman ja/tai jäsenhankintakampanjan toteuttaminen esimerkiksi LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kanssa yhteistyönä.
- Yhteistyön tekeminen paikallisten yrittäjien kanssa esimerkiksi tempausten avulla. Nämä lisääisivät myös tunnettuutta.
- Tiedonkulun säännöllisyyteen ja monipuolisuuteen panostaminen hyödyntämällä eri kanavia, kuten sosiaalista mediaa ja sähköpostia.

Näiden johtopäätösten ja kehitysideoiden avulla Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry voi suunnata toimintaansa tehokkaammin ja vastata paremmin jäsentensä tarpeisiin ja odotuksiin.

Lähteet

- Adamiak, C., Vepsäläinen, M., Strandell, A., Hiltunen, M. J., Pitkänen, K., Hall, M. C., Rinne, J., Hannonen, O., Paloniemi, R. & Åkerlund, U. 2015. Vapaa-ajan asuminen Suomessa. Raportti. Viitattu 29.10.2023. Saatavissa [content \(helsinki.fi\)](#)
- Ahlqvist, K. 2009. Vapaa-ajan asuminen – irtautumista, autonomiaa ja luonnonläheisyyttä. Teoksessa Lammi, M., Niva, M. & Varjonen, J. (toim.). Kulutuksen liikkeit. Viitattu 29.10.2023. Saatavissa [content \(helsinki.fi\)](#)
- Asikkalan kunta a. Perustietoa Asikkalasta. Viitattu 4.5.2023. Saatavissa [Perustietoa Asikkalasta - Asikkala](#)
- Asikkalan kuntakortti. 2023. Asikkala. Viitattu 4.5.2023. Saatavissa [Asikkala kuntakortti verrokeilla.pdf \(storage.googleapis.co m\)](#)
- Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry. 2018. Säännöt. Viitattu 5.10.2022. Saatavissa [Säännöt - Omakotiliitto](#)
- Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry. Tervetuloa Asikkalan vapaa-ajan asukkaiden kotisivuille! Viitattu. 5.10.2022. Saatavissa [Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry - Omakotiliitto](#)
- Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry. 2021. Toimintakertomus ja tilinpäätös, Tilikausi 1.1. - 31.12.2021. Viitattu 5.10.2022. Saatavissa [Toimintakertomus ja tilinpaatos 2021.pdf \(omakotiliitto.fi\)](#)
- Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. 9. uudistettu painos. Helsinki: Edita.
- Holma, L., Laasio, K., Ruusuvuori, M., Seppä, S. & Tanner, R. 2021. Menestys syntyy asiakaskokemuksesta. 1. painos. Helsinki: Alma Talent Oy.
- Hämäläinen, M. & Patjas, L-M. 2018. Palvelun taitajaksi. 11. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Killström, M. 2020. Vetoa tunteisiin. 1.painos. Helsinki: Alma Talent.
- Kilpeläinen, S. 2022. Tutkimus vapaa-ajan asumisesta Hartolassa. Opinnäyte. LAB-ammattikorkeakoulu. Viitattu 25.9.2023. Saatavissa [Kilpelainen Sanna.pdf \(theseus.fi\)](#)
- Lahtinen, J. & Isoviita A. 2000. Asiakaspalvelu ja markkinointi. 3. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- LUT University. Yliopisto-opiskelun eettiset pelisäännöt. Käytetty 24.11.2023. Saatavissa [Yliopisto-opiskelun eettiset pelisäännöt MR.pdf \(lut.fi\)](#)

OP Ryhmä. OP Järvi-Häme, Tervetuloa asioimaan Viitattu 13.7.2023. Saatavissa [Pankin esittely - OP Järvi-Häme - Osuuspankit | OP](#)

OP Ryhmä. OP Ryhmä lyhyesti. Viitattu 13.7.2023. Saatavissa [OP Ryhmä lyhyesti | OP Ryhmä | OP](#)

Pitkänen, K., Hiltunen, M. J., Adamiak, C., Furman, E., Hall, C. M., Hannonen, O., Kietäväinen, A., Paloniemi, R., Rinne, J., Strandell, A., Tuulentie, S., Vepsäläinen, M. & Åkerlund, U. 2015. Kesämökistä kakkosasunnoksi. Teoksessa Häkli, J., Vilkkonen, R. & Vähäkylä, L. (toim.). Kaikki kotona? Asumisen uudet tuulet. 1. painos. Helsinki: Gaudeamus Oy.

Rakennustutkimus RTS Oy. Ainutlaatuinen mökkikansa. Viitattu 9.10.2023. Saatavissa [Lomarakentaja \(suomirakentaa.fi\)](#)

Ronkainen, M. 2023. VS: Kysymys tilastosta. Sähköpostiviesti. Vastaanottaja Kiuru, H. Lähetetty 23.11.2023.

Saaristoasiain neuvottelukunta. 2006. Mökkiläiset kuntapalvelujen käyttäjinä. Raportti. Viitattu 10.10.2023. Saatavissa [Mökkiläiset kuntapalvelujen käyttäjinä 2006.pdf.pdf \(mmm.fi\)](#)

Tilastokeskus. 2021. Kuntien avainluvut muuttujina Alue 2021, Tiedot ja Vuosi. Viitattu 4.5.2023. Saatavissa [Kuntien avainluvut muuttujina Alue 2021, Tiedot ja Vuosi. PxWeb \(stat.fi\)](#)

Tilastokeskus. 2016. Rakennukset ja kesämökit. Viitattu 3.10.2022. Saatavissa [Tilastokeskus - Tietoa tilastoista - Rakennukset ja kesämökit \(stat.fi\)](#)

Tilastokeskus. 2023a. Rakennukset ja kesämökit. Viitattu 2.9.2023. Saatavissa [Rakennukset ja kesämökit - Tilastokeskus \(stat.fi\)](#)

Tilastokeskus. 2023b. Rakennukset ja kesämökit / Kesämökit alueittain, 1970–2022. Viitattu 2.9.2023. Saatavissa [Kesämökit muuttujina Alue. Kesämökkejä \(lkm\), 2022.. PxWeb \(stat.fi\)](#)

Tilastokeskus. 2023c. Kesämökkejä valmistui vuosina 2020–2022 eniten Kittilään. Viitattu 5.10.2023. Saatavissa [Kesämökkejä valmistui vuosina 2020–2022 eniten Kittilään - Tilastokeskus \(stat.fi\)](#)

Tuomi, J. 2007. Tutki ja lue, Johdatus tieteellisen tekstin ymmärtämiseen. 1. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Valtioneuvosto 2021. Maa- ja metsätalousministeriö. Mökkibarometri 2021: Vapaa-ajan asuminen on ilmiönä edelleen voimistunut. Viitattu 10.9.2023. Saatavissa [Mökkibarometri 2021: Vapaa-ajan asuminen on ilmiönä edelleen voimistunut \(valtioneuvosto.fi\)](#)

Valtiovarainministeriö a. Hyvinvointialueiden tehtävät ja toiminta. Viitattu 17.11.2023. Saatavissa: [Hyvinvointialueiden tehtävät ja toiminta - Valtiovarainministeriö \(vm.fi\)](#)

Valtiovarainministeriö b. Kuntien tehtävät ja toiminta. Viitattu 17.11.2023. Saatavissa [Kuntien tehtävät ja toiminta - Valtiovarainministeriö \(vm.fi\)](#)

Vepsäläinen, M. 2017. Suomalaisen vapaa-ajanasumisen ja mökkeilyn merkitys ulkomaalaisille matkailijoille ja vapaa-ajanasukkaille. Kirjallisuuskatsaus. Itä-Suomen yliopisto. Viitattu 3.9.2023. Saatavissa [urn_nbn_fi_uf-20170524.pdf](#)

Verohallinto 2023a. Vakituinen vai vapaa-ajan asunto. Viitattu 17.9.2023. Saatavissa [Vakituinen vai vapaa-ajan asunto - vero.fi](#)

Verohallinto 2023b. Kiinteistöjen arvostaminen kiinteistöverotuksessa. Viitattu 17.9.2023. Saatavissa [Kiinteistöjen arvostaminen kiinteistöverotuksessa - vero.fi](#)

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa, määrällisen tutkimuksen perusteet. Viitattu 13.33.2023. Saatavissa [Tutkija.indd \(tuni.fi\)](#)

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. 5., päivitetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Voutilainen, O., Korhonen, K., Ovaska, U. & Vihinen, H. 2021. Mökkibarometri 2021. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 47/2021. Luonnonvarakeskus. Viitattu 4.5.2023. Saatavissa <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-237-7>

Webropol. Webropol - Johda tiedolla. Viitattu 3.9.2023. Saatavissa <https://webropol.fi>

Liite 1. Saatekirje Asikkalan kunnan tiedotuslehdessä Kesäposti 2022

KYSELY VAPAA-AJAN ASUMISESTA

VAPAA-AJAN ASUKKAIDEN viihtymistä ja tyytyväisyyttä Asikkalan palveluihin kartoitetaan kyselyllä, jonka ovat järjestäneet Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry, Asikkalan kunta sekä Järvi-Hämeen Osuuspankki. Tutkimuksen toteuttaa tradenomiopiskelija **Heidi Kiuru** LAB-ammattikorkeakoulusta ja työn ohjaajana toimii **Ritva Kinnunen**.

Kysely toteutetaan sähköisesti osoitteessa: <https://link.webropolsurveys.com/s/kysely-asikkalanvapaa-ajanasumisesta2022>. Kyselyyn

pääset myös oheisella QR-koodilla. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 15 minuuttia. Kyselylomake on avoinna 8.5.–12.6.2022.

Voit osallistua myös paperilomakkeella, josta saa Asikkalan kirjastolta, Päijännetalolta ja kunnanvirastolta. Lomakkeen voi palauttaa samaan paikkaan tai postittaa os. Heidi Kiuru,

mennessä.

Lisätiedot: heidi.kiuru@student.lab.fi
FB: asikkalanvapaaajanasukkaat

Liite 2. Kysely Asikkalan vapaa-ajanasukaille 2022

Kysymykset, joista toimeksiantaja oli kiinnostunut, mutta jätettiin tutkimuksen ulkopuolelle:

- 14. Mistä ostate tai olisitte kiinnostunut ostamaan lähiruokaa ollessanne vapaa-ajanasunnollanne?
- 15. Mitä te teette huomioidaksenne vapaa-ajanasumisessanne sekä vesistöjen että ympäristön puhtauden?
- 18. Mistä olette saaneet tietoa alueen palveluista, tapahtumista sekä harrastusmahdollisuuksista viimeisen 12 kuukauden aikana?
- 20. Mikä on pääasiallinen pankkinne tällä hetkellä?
- 21. Haluaisitteko kuulla lisää Järvi-Hämeen Osuuspankista?
- 22. Mikäli vastasitte Kyllä kysymykseen 21, voitte jättää tähän yhteystietonne yhteydenottoa varten.
- 27. Oletteko osallistuneet Kesäfoorumi-tapahtumaan? (Huom. Korona-aikana tapahtumaa ei ole järjestetty.)
- 28. Miten toivoisitte Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n hoitavan tarvittavan viestintän teille?
- 29. Kuinka usein toivoisitte saavanne tiedotteita tms. viestintää yhdistykseltä?

Kysely Asikkalan vapaa-ajanasukaille 2022

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Kysely toteutetaan Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n, Asikkalan kunnan ja Järvi-Hämeen Osuuspankin toimeksiantona ja sen tarkoituksena on selvittää vapaa-ajanasukkaiden asumisviihtyvyyttä Asikkalassa sekä tyytyväisyyttä alueen palveluihin.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 15 minuuttia. Vastaamalla voitte vaikuttaa Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n toimintaan sekä voitte auttaa alueen palveluiden kehittämisessä.

Vastatthän kyselyyn 24.7.2022 mennessä, kiitos!

Jättämällä yhteystietonne lomakkeen loppuun osallistut palkintojen arvontaan. Palkintoina mm. lahjakortti ravintola Jalmariin (arvo 80 eur), 2 kpl lahjakortti Viherkukka -myymälään (arvo 50 eur) sekä pieniä tuotepalkintoja.

Yhteystietojanne ei käytetä muualla kuin arvonnassa tai halutessanne ja ne luovuttaessanne Järvi-Hämeen Osuuspankin tiedoksi. Yhteystiedot poistetaan arkistoitavista kyselyn tiedoista.

Kaikki kerätty aineisto arkistoidaan ilman henkilötunnistietoja ja itse kysely toteutetaan anonymisti.

OP Järvi-Häme

 ASIKKALA

TAUSTATIEDOT

1. Vapaa-ajanasuntonne käyttäjistä on * (Merkitkää numeroin.)

alle 18-vuotiaita _____

18-40-vuotiaita _____

40-63-vuotiaita _____

yli 65-vuotiaita _____

2. Vakituinen asuinkuntanne on *

3. Milloin vapaa-ajanasuntonne tontilla sijaitsevat asuinrakennukset on rakennettu? * (Ympyröikää oikeat vaihtoehdot.)

ennen 1950-lukua 1970-luvulla 2000-luvulla

1950-luvulla 1980-luvulla 2010-luvulla

1960-luvulla 1990-luvulla 2020-luvulla

4. Kuinka monena kuukautena vuoden aikana arvioitte vapaa-ajan asuntonne olleen käytössä ennen pandemia-aikaa? * _____

(Vastatkaa numeroin 0-12.)

5. Kuinka monena kuukautena vuoden aikana arvioitte vapaa-ajanasuntonne olleen käytössä pandemia-aikana? * _____

(Vastatkaa numeroin 0-12.)

6. Oletteko miettineet vapaa-ajanasuntonne muuttamista ympärivuotisesti asuttavaksi tulevaisuudessa? * (Ympyröikää oikea vaihtoehto.)

En

Vapaa-ajanasuntonne on jo käytössä ympärivuotisesti

Kyllä, milloin? (arvioitu vuosi)

7. Oletteko miettineet vapaa-ajanasuntonne muuttamista vakituiseksi asunnoksi? *

(Ympyröikää oikea vaihtoehto.)

En

Mahdollisesti

Kyllä, milloin? (arvioitu vuosi)

Vapaa-ajan asuntonne on muutettu vakituiseksi asunnoksi, milloin? (vuosi)

ALUEEN PALVELUT

8. Miten arvioisitte Asikkalan alueen palvelutarjonnan vastaavan tarpeitanne? *

Kiitettävästi	Hyvin	Jonkin verran	Ei lainkaan	En osaa sanoa

9. Miten tärkeiksi koette seuraavat asiat vapaa-ajanasumisen kannalta? *

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Jonkin verran merkitystä	Vähän merkitystä	Ei merkitystä
Vapaa-ajan asunnon sijainti					
Julkiset liikenneyhteydet					
Teiden kunto					
Rauhallisuus ja luonnonläheisyys					
Harrastusmahdollisuudet					
Kulttuuri-, tapahtumatarjonta sekä kyläyhdistysten tapahtumatarjonta					
Palveluiden läheisyys					
Terveyspalvelut					
Kauppapalvelut					
Toimivat tietoliikenneyhteydet					

10. Kuinka usein keskimäärin käytätte seuraavia alueen julkisia palveluja vuoden aikana ollessanne vapaa-ajanasunnollanne? *

13. Kuinka paljon käytätte seuraavia kunnan tuottamia palveluja vapaa-ajanasunnollanne?

*

	päivittäin	viikoittain	kuukausit- tain	harvemmin	ei koskaan
Pienjäteasema					
Rakennustarkastus					
Ympäristövalvonta					
Muut kunnan viran- omaispalvelut					

14. Mistä ostatte tai olisitte kiinnostunut ostamaan lähiruokaa ollessanne vapaa-ajanasunnollanne? * (Voitte valita useamman vaihtoehdon ympyröimällä ne.)

Suoraan lähituottajalta

Reko-ringistä

Alueen päivittäistavarakaupoista

Muualta, mistä?

En ole kiinnostunut lähiruuan ostamisesta Asikkalan alueella.

Puhtaat ja hyvinvoivat järvet tekevät Asikkalan ympäristöstä rikkaan ja tarjoavat monia virkistysmahdollisuuksia. Asikkalan pinta-alasta yli neljännes on veden peitossa. Kunnassa on 88 järveä ja rantaviivaa kaikkiaan 581 kilometriä.

Järvet ovat herkkiä ympäristövaikutuksille, joten vesistöjen suojeleminen on sekä tärkeää että meidän kaikkien yhteinen asia, jotta ne pysyisivät hyvässä kunnossa myös tulevaisuudessa.

15. Mitä te teette huomioidaksenne vapaa-ajanasumisessanne sekä vesistöjen että ympäristön puhtauden? *

16. Kaipaatteko Asikkalan alueelle lisää vapaa-ajanaktiviteetteja ja -tapahtumia? * (Ympyröikää oikeat vaihtoehdot.)

Kyllä

En

En osaa sanoa

17. Mikäli vastasitte Kyllä kysymykseen 16, millaisia vapaa-ajanaktiviteetteja ja -tapahtumia kaipaatte lisää?

18. Mistä olette saaneet tietoa alueen palveluista, tapahtumista sekä harrastusmahdollisuuksista viimeisen 12 kuukauden aikana? * (Voitte valita useamman vaihtoehdon ympyröimällä ne.)

Asikkalan kunnan tiedotuslehdestä Kesäpostista

asikkala.fi -sivustolta

Asikkalan kunnan ajankohtaistiedotteista

Etelä-Suomen Sanomista

Facebookista

ilmoitustaululta

kyläyhdistyksiltä

paikallislehdistä

puskaradiosta

muualta, mistä?

19. Kuinka paljon arvioitte käyttäneenne rahaa Asikkalan alueelle seuraaviin palveluihin edellisen 12 kuukauden aikana? * (Vastatkaa numeroin.)

Rakentaminen ja kunnostaminen _____

Ruokaostokset ja päivittäistavarat _____

Kulttuuri, liikunta ja vapaa-aika _____

20. Mikä on pääasiallinen pankkinne tällä hetkellä? * (Ympyröikää oikea vaihtoehto.)

Danske Bank

Järvi-Hämeen Osuuspankki

Muu Osuuspankki

Nordea

Oma säästöpankki

S-Pankki

Säästöpankki

21. Haluaisitteko kuulla lisää Järvi-Hämeen Osuuspankista? * (Ympyröikää oikea vaihtoehto.)

Kyllä

En

22. Mikäli vastasitte Kyllä kysymykseen 21, voitte jättää tähän yhteystietonne yhteydenottoa varten.

Matkapuhelin

Sähköposti

ASIKKALAN VAPAA-AJAN ASUKKAAT RY

23. Oletteko Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n jäsen? * (Ympyröikää oikea vaihtoehto.)

Kyllä

En

24. Mikäli vastasitte Kyllä kysymykseen 23, mikä tai mitkä seuraavista asioista vaikuttivat päätökseenne liittyä jäseneksi? (Voitte valita useamman vaihtoehdon ympyröimällä ne.)

Halu osallistua paikalliseen yhdistyksen toimintaan

Jäsenedut

Tiedon ja tuen saaminen

Uusien ystävien saaminen ja sosiaalisten suhteiden luominen

Yhdistys ajaa minulle tärkeitä asioita

Yhteisöllisyys

Ystävä tai tuttava pyysi mukaan

Muu, mikä?

25. Mikäli vastasitte Ei kysymykseen 23, mikä on mahdollinen syy? (Voitte valita useamman vaihtoehdon ympäröimällä ne.)

En tiennyt yhdistyksen olemassaolosta

Jäseneksi liittyminen ei vain ole tullut mieleeni

Ei ole kiinnostusta liittyä

En tiedä miten jäseneksi voi liittyä

Muu, mikä?

26. Mitä odotatte yhdistykseltä tai miten kehittäisitte Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n toimintaa?

(Esimerkiksi yhteisiä aktiviteetteja tai retkikohteita: kesäteatteri, sieni- tai vaellusretki, tietoa ja/tai koulutusta vapaa-ajan asumiseen liittyen tms.)

Lisätietoa Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n toiminnasta ja yhdistyksestä löydät <https://www.omakotiliitto.fi/asikkalanvaa>.

Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n vuosittainen päätapahtuma on **Kesäfoorumi**, joka järjestetään jonkin Asikkalan alueen kyläyhdistyksen tapahtuman yhteydessä.

27. Oletteko osallistuneet Kesäfoorumi-tapahtumaan? * (Huom. Korona-aikana tapahtumaa ei ole järjestetty.) (Ympyröikää oikea vaihtoehto.)

Kyllä

En

En ole ollut tietoinen ko. tapahtumasta

28. Miten toivoisitte Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n hoitavan tarvittavan viestinnän teille? * (Voitte valita useamman vaihtoehdon ympäröimällä ne.)

Facebookissa

Kirjeitse

Sähköpostitse

Yhdistyksen internetsivujen kautta

Muu, mikä?

29. Kuinka usein toivoisitte saavanne tiedotteita tms. viestintää yhdistykseltä? * (Ympyröikää oikea vaihtoehto.)

kuukausittain

joka toinen kuukausi

2-4 kertaa vuodessa

kerran vuodessa

LOPUKSI

30. Miten arvioisitte tyytyväisyyttänne vapaa-ajanasumiseenne kokonaisuutena?

Erittäin tyytyväi-
nen

Tyytyväinen

Neutraali

tyytymätön

Erittäin tyytymä-
tön

--	--	--	--	--

31. Palaute sekä risut ja ruusut

A. Tässä voitte antaa avointa palautetta - risuja ja ruusuja – **Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:**lle.

Tähän voitte jättää myös mahdolliset mieltänne askarruttavat kysymykset, jotka haluaisitte vapaa-ajan asukkaat ry:lle esittää.

B. Tässä voitte antaa avointa palautetta - risuja ja ruusuja - **Asikkalan kunnalle.**

C. Tässä voitte antaa avointa palautetta - risuja ja ruusuja - **Asikkalan alueen yrittäjille.**

32. Jättäkää tähän yhteystietonne ainoastaan, mikäli haluatte osallistua palkintojen arvontaan.

Asikkalan vapaa-ajan asukkaat ry:n hallituksen jäsenet eivät osallistu arvontaan.

Nimi _____

Sähköposti _____

Lämmin kiitos käyttämästänne ajasta!

Kyselylomakkeen voitte palauttaa Asikkalan kirjastolle, kunnanvirastolle tai Päijännetalolle. Lisäksi sen voi palauttaa postitse: Heidi Kiuru, Salomaantie 5 I 65, 37630 Valkeakoski.

Huomioitthän, että lomake tulee palauttaa 24.7. mennessä.

OP Järvi-Häme

ASIKKALA